(111) ఒకవేళ మేము వారి వైపు దైవదూతలను అవతరింపజేసినా, శవాలు వారితో మాట్లాడినా, సమస్త వస్తువుల్ని వారిముందు ప్రోగుజేసి పెట్టినా కూడా వారు విశ్వసించేవారు కారు, అయితే అల్లాహ్ సంకల్పిస్తే తప్ప. కాని వారిలో చాలామంది అజ్ఞానపు మాటలు పలికేవారున్నారు. (112) ఇదేవిధంగా మేము ప్రతి ప్రవక్తకు మానవుల మరియు జిన్నాతుల నుండి షైతానులను శత్రువులుగా చేశాము. ప్రజలను మోసగించే ఉద్దేశ్యంతో వారు సంతోషకరమైన మాటలను పరస్పరం ప్రేరేపించుకుంటూ ఉంటారు. ఒకవేళ నీ ప్రభువు సంకల్పిస్తే, వారు ఎన్నటికీ అలా చెయ్యలేరు. కనుక వారిని వారి ప్రగల్భాలను వదలిపెట్టు. (113) ఎందుకంటే పరలోకాన్ని విశ్వసించని హృదయాలు ఆ వైపునకు మొగ్గు చూపాలని, వారు దాన్ని ఇష్టపడాలని, వారు తాము చేస్తున్న పాపాలను చేస్తూ పోవాలని.

(114) నేను అల్లాహ్‌ను కాదని తీర్పు చెప్పే ఇతరుల కోసం వెతకాలా? వాస్తవానికి ఆయన మీ వద్దకు వివరంగా ఉన్న గ్రంథాన్ని అవతరింప జేసినప్పటికీ మేము గ్రంథం ప్రసాదించినది వారికి తెలుసు. ఈ గ్రంథం సత్యం ఆధారంగా నీ ప్రభువు తరఫునుండే అవతరించిందని. కనుక నీవు అనుమానించేవారిలో చేరిపోకు. (115) నీ ప్రభువు వాక్కు సత్యం రీత్యా, న్యాయం రీత్యా సంపూర్ణమైనది. ఆయన ఆదేశాలను మార్చేవాడు ఎవడూ లేడు. ఆయన అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (116) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ నీవు భూమిపై నివసించే వారిలో అధికసంఖ్యాకుల మాట వింటే వారు నిన్ను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పిస్తారు. కేవలం వారు అనుమానాలను, ఊహలను మాత్రమే అనుసరిస్తున్నారు.

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَاۤ اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى
وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَىْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوْا
لِيُؤْمِنُوْۤا اِلَّاۤ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
يَجْهَلُوْنَ﴿111﴾

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا شَيٰطِيْنَ
الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوْحِىْ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُوْرًا ؕ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا
فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ﴿112﴾

وَلِتَصْغٰۤى اِلَيْهِ اَفْـِٕدَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ﴿113﴾

اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغِىْ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِىْۤ اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ
الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ؕ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ
يَعْلَمُوْنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ مِّنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ﴿114﴾

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَّعَدْلًا ؕ لَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ﴿115﴾

وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِى الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا
يَخْرُصُوْنَ﴿116﴾

(117) వాస్తవం ఏమిటో నీ ప్రభువుకే బాగా తెలుసు, ఎవరు అతని మార్గం నుండి తప్పుకుంటున్నారో, ఇంకెవరు రుజుమార్గంపై ఉన్నారో. (118) మీరు అల్లాహ్ ఆయతులను విశ్వసించేవారే అయితే అల్లాహ్ పేరు స్మరించబడిన వాటినే తినండి. (119) మీరు అల్లాహ్ పేరు స్మరించబడిన వస్తువును తినకపోవటానికి అసలు కారణం ఏమిటి? గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో తప్ప, అల్లాహ్ తాను నిషేధించిన వస్తువులన్నింటిని గూర్చి తెలియజేశాడు. చాలామంది జ్ఞానం లేకపోయినా కేవలం తమ మనోకాంక్షలకు లోనయి ఇతరులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తారు. మితిమీరి ప్రవర్తించే ఇలాంటి వారిని గురించి నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. (120) మీరు బహిరంగమైన మరియు రహస్యమైన పాపాలకూ దూరంగా ఉండండి. పాపాలు చేసేవారు తమ సంపాదనకు ప్రతిఫలం తప్పకుండా పొందితీరుతారు. (121) అల్లాహ్ పేరు స్మరింపబడని జంతువులను తినకండి. ఎందుకంటే ఇది మహా పాపం. మీతో కయ్యానికి దిగటానికిగాను షైతానులు తమ సహచరుల మనస్సులలో అనుమానాలను, అపోహలను ప్రేరేపిస్తారు. ఒకవేళ మీరు వారిపట్ల విధేయత చూపితే నిస్సందేహంగా మీరూ ముష్రిక్కులే. (122) చచ్చి పడివున్న వ్యక్తికి మేము ప్రాణంపోసి జ్యోతిని ప్రసాదించగా, దాని ద్వారా ప్రజల మధ్య జీవితం గడిపే వ్యక్తీ, అంధకారాల్లో కూరుకుపోయి వాటి నుండి బయటకు రాలేని వ్యక్తీ సమానులా? ఈవిధంగా అవిశ్వాసులకు వారి పాపాలు ఆకర్షణీయమైనవిగా చెయ్యబడ్డాయి. (123) ఇంకా ఇదేవిధంగా ప్రతి పట్టణంలోనూ దానిలో ఉన్న మహా నేరస్తులను అక్కడ తమ కుతంత్రాలను, మోసాలను పన్నటానికి నియమించాము. వాస్తవానికి వారు తమకు తామే మోసానికి గురిచేసుకుంటారు. కాని వాళ్ళు దాన్ని గమనించరు.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿117﴾
فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ
مُؤْمِنِينَ ﴿118﴾
وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ
فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ
إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿119﴾
وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا
يَقْتَرِفُونَ ﴿120﴾
وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ
لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ
لِيُجَادِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ
لَمُشْرِكُونَ ﴿121﴾ 14 ع 11 11
أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا
يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ
لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿122﴾
وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا
لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿123﴾

وَإِذَا جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ قَالُواْ لَن نُّؤۡمِنَ حَتَّىٰ نُؤۡتَىٰ
مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ رُسُلُ ٱللَّهِۘ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ حَيۡثُ
يَجۡعَلُ رِسَالَتَهُۥۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ
صَغَارٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا كَانُواْ
يَمۡكُرُونَ ﴿124﴾
فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ
لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن يُرِدۡ أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ
ضَيِّقًا حَرَجٗا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي ٱلسَّمَآءِۚ كَذَٰلِكَ
يَجۡعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿125﴾
وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيمٗاۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا
ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ﴿126﴾
لَهُمۡ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمۡۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا
كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿127﴾

(124) వారి వద్దకు ఏదైనా వాక్యం వచ్చినప్పుడు వారు “అల్లాహ్ ప్రవక్తలకు ఇవ్వబడినటువంటిదే మాకూ ఇవ్వబడనంతవరకు, మేము విశ్వసించము” అని అంటారు. తన సందేశ ప్రచార బాధ్యత ఎవరి ద్వారా తీసుకోవాలో అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు. త్వరలోనే నేరస్తులు తమ పన్నాగాలకు ఫలితంగా అల్లాహ్ వద్ద తీవ్ర పరాభవం, కఠిన శిక్ష చవిచూస్తారు. (125) కనుక అల్లాహ్ తాను రుజుమార్గం చూపదలచిన వ్యక్తి హృదయాన్ని ఇస్లాం కొరకు తెరచివేస్తాడు. తాను మార్గభ్రష్టుడుగా చెయ్యదలచిన వ్యక్తి హృదయాన్ని ఇరుకుగా చేసి అతనికి ఎత్తైన ప్రదేశం వైపునకు ఎక్కుతున్నట్లు అనిపిస్తుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ సత్యం నుండి వెనుతిరిగే, ద్వేషించే మనస్తత్వం అనే మాలిన్యాన్ని అవిశ్వాసులపై రుద్దుతాడు. (126) వాస్తవం ఏమిటంటే ఇది నీ ప్రభువు యొక్క రుజుమార్గం. మేము వాక్యాలను, హితబోధను స్వీకరించేవారి కొరకు స్పష్టపరిచాము. (127) వారి ప్రభువు వద్ద వారికొరకు శాంతి నిలయం ఉంది. వారి సరిఅయిన ప్రవర్తన కారణంగా ఆయన వారి సంరక్షకుడుగా ఉంటాడు.

111 – 127 వాక్యాల వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం మరియు దైవదౌత్యం యొక్క నమ్మకాలను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించడం జరిగింది. కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు దాన్ని తిరస్కరించారు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మనసులో అంధకారం ఉన్న వారి ముందు మహిమలైనా, స్పష్టమైన సాక్ష్యాధారాలైనా ఏమాత్రం పనిచేయవని చెప్పటం జరిగింది. ఎందుకంటే సూర్యుని వెలుగులో కూడా ఒక అంధుడు ఏ వస్తువునూ చూడలేడు. అయితే సూర్యుని వెలుగులో ప్రతి వస్తువూ కనబడుతుంది. అందువల్ల అదేవిధంగా అంధమనస్కులు స్పష్టమైన సాక్ష్యాధారాల మరియు, దైవ మహిమల వెలుగులో సత్యాన్ని చూడలేరు.

111 – 113 : విషయాన్ని ‘వహీ’ అంటారు. మానవులనూ, జిన్నాతులనూ, మార్గభ్రష్టులుగా చేసేందుకు పరస్పరం కుతంత్రాలను నేర్పుతారు. దీనిద్వారా ప్రజలను మోసాలకు, కుతంత్రాలకు గురిచేయడానికి ఈ సాధారణమైన విషయాన్ని మనం చూస్తూ ఉంటాం, చెడు కార్యాల్లో ప్రజలు పరస్పరం సహాయ సహకారాలు అందిస్తూ ఉంటారు. ఈ విధంగా చెడు చాలా తొందరగా వ్యాపిస్తుంది. అల్లాహ్ మాత్రం షైతానుల ప్రయత్నాలను విఫలం చేసే శక్తి గలవాడు. కాని ఆయన బలవంతంగా అలా చేయడు. ఎందుకంటే అలా చేయడం దైవ నియమావళికి విరుద్ధం.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ۚ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ قَدِ
ٱسْتَكْثَرْتُم مِّنَ ٱلْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ
ٱلْإِنسِ رَبَّنَا ٱسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَآ
أَجَلَنَا ٱلَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثْوَىٰكُمْ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿128﴾

(128) అల్లాహ్ వారందరినీ సమావేశపరచే దినమున జిన్నాతులను ఉద్దేశిస్తూ ఇలా అంటాడు : "ఓ జిన్నాతులారా! మీరు మానవజాతిని పూర్తిగా వాడుకున్నారు." మానవులలోని వారి మిత్రులు ఇలా విన్నవించుకుంటారు : 'ఓ మా ప్రభూ! మేమంతా పరస్పరము బాగా లాభం పొందాము. నీవు మా కొరకు నిర్ణయించిన సమయానికి మేము చేరుకున్నాము." అల్లాహ్ అంటాడు : "అగ్ని మాత్రమే మీ నివాసం. అందులో మీరు ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు." కాని అల్లాహ్ ఏదన్నా తలిస్తే అది వేరే విషయం. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు వివేక వంతుడు, జ్ఞానవంతుడూను.

116 వాక్యంలో ఖుర్ఆన్ బోధించిన వాస్తవాన్ని కూడా ప్రతికాలంలో దర్శించవచ్చు. ఇంకోచోట అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "నువ్వు ఎంత కోరుకున్నా చాలామంది విశ్వసించేవారు కారు." (యూసుఫ్ : 103). దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే రుజుమార్గంపై నడిచేవారు ఎప్పుడూ అల్పంగానే ఉంటారు. దీనివల్ల కూడా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, సత్యాసత్యాల ప్రామాణికత సాక్ష్యాధారాల ద్వారా జరుగుతుంది. ప్రజల అధిక సంఖ్య, అల్పసంఖ్య ప్రామాణికతకు మూలాలు కావు. అధిక సంఖ్యాకులు అవలంబించింది సత్యం కాదు. అల్ప సంఖ్యాకులు అవలంబించింది అసత్యం కాదు. ఈ వాక్యం ద్వారా తెలిసిన ఇంకో విషయం ఏమిటంటే సత్యవంతులు అల్పసంఖ్యలో ఉంటారు, అసత్యవంతులు అధిక సంఖ్యలో ఉంటారు. దీన్ని సమర్థించటానికి ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "నా ఉమ్మత్ 73 వర్గాలుగా విభజించబడుతుంది. వీటిలో కేవలం ఒక్క వర్గం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుంది. మిగతా వారందరూ నరకంలోనికి వెళతారు. ఆ వర్గం చిహ్నం ఏమిటంటే, నా మరియు నా సహాబాల పద్ధతిపై అమలు చేస్తారు. (అబూదావూద్, హ.నెం. 4597)

ఇదేవిధంగా ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యం గురించి చాలా చర్చలు వింటున్నాము. ఖుర్ఆన్ వివరించిన ఈ నియమాల వల్ల ప్రజాస్వామ్యం అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయం మరియు వారి మనోకాంక్షల పేరని మరియు ప్రజల్లో అధిక సంఖ్య రుజుమార్గానికి దూరమైన వాళ్ళదేనని తెలుస్తుంది. అందువల్ల వారి వెనుక నడిచే వారు కూడా మార్గభ్రష్టులే అయి ఉంటారు. రుజుమార్గంలో ఉన్నవారు కాదు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

122 వాక్యంలో "అవమన్ కానమైతన్". ఇక్కడ మరణం అంటే అజ్ఞానం మరియు ఊహాశక్తి లేకపోవటం అని అర్థం. ఇంకా జీవితం అంటే జ్ఞానం, గ్రహణశక్తి, సత్యప్రియత్వం, ఏ వ్యక్తికి తప్పొప్పులను గ్రహించే శక్తి ఉండదో, ఇంకా ఎవరికి రుజుమార్గం అంటే ఏమిటో తెలియదో అలాంటి వ్యక్తి చూడ్డానికి బ్రతికున్నా అలాంటి వ్యక్తి మానవ జీవితం గడపలేదు. అతన్ని బ్రతికున్న జంతువు అనగలము, కాని బ్రతికున్న ఒక మానవుడు అనలేము. వాస్తవంగా మానవుడే సత్యాసత్యాలను గ్రహిస్తాడు. పాపపుణ్యాలను గూర్చి ఆలోచిస్తాడు.

125 : అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఈ వాక్యం అవతరించినపుడు ప్రవక్త (స) సహాబాలతో ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ విశ్వాసి మనసులో వెలుగు ప్రసరింపజేస్తాడు. దానిద్వారా అతని మనసు

وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضًا بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿129﴾ ع 15 8 2
يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ
مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ
لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰۤى اَنْفُسِنَا
وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ
اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿130﴾
ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ
وَّاَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ﴿131﴾
وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿132﴾
وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ
وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَاۤ
اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ﴿133﴾
اِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ لَاٰتٍ ۙ وَّمَاۤ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿134﴾

(129) ఈవిధంగా మేము దుర్మార్గులను పరస్పరం సహచరులుగా చేస్తాము, వారి సంపాదనకు కారణంగా, (130) "ఓ జిన్నాతులారా! ఓ మానవులారా! మా వాక్యాలను మీకు వినిపించే మరియు ఈనాటి కలయికను గురించి హెచ్చరించే ప్రవక్తలు మీ వద్దకు మీనుండే రాలేదా?" వారు ఇలా అంటారు : "అవును వచ్చారు. మాకు వ్యతిరేకంగా స్వయంగా మేమే సాక్ష్యమిస్తున్నాము." వాస్తవం ఏమిటంటే ప్రాపంచిక జీవితం వారిని మోసానికి గురిచేసింది. కాని ఆనాడు తాము అవిశ్వాసులమని స్వయంగా వారే సాక్ష్యమిస్తారు. (131) ఇలా ఎందుకంటే ప్రజలు ఏమీ తెలియని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు నీ ప్రభువు వారి పట్టణాలను అధర్మంగా నాశనం చెయ్యడు. (132) ప్రతి వ్యక్తి స్థానం అతడు చేసే పనులను బట్టి ఉంటుంది. నీ ప్రభువు ప్రజల పనులు తెలియకుండా లేడు. (133) నీ ప్రభువు అక్కర లేనివాడు. దయాగుణం గలవాడు. ఒకవేళ ఆయన తలచుకుంటే, మిమ్మల్ని తొలగించి, మీ స్థానంలో తాను కోరిన వారిని తీసుకువస్తాడు – మిమ్మల్ని వేరే ప్రజల సంతతి నుండి ప్రభవింపజేసినవిధంగా.

(134) మీకు వాగ్దానం చెయ్యబడుతున్న విషయం తప్పకుండా వస్తుంది. అల్లాహ్‌ను శక్తిహీనుడిగా చేసే శక్తి మీకు లేదు.

సత్యాన్ని చూడటానికి, అర్థం చేసుకోవటానికి, స్వీకరించటానికి తెరచుకుంటుంది." దీనికి సహాబాలు ఇలా ప్రశ్నించారు – "దీని గురించి ఏదైనా సూచన ఉందా? దానిద్వారా అతను పోల్చుకోవటానికి." ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అవును ఉంది, అతని ఆలోచనలు, కోరికలు అన్నీ తీర్పుదినం మరియు దాని అనుగ్రహాలవైపే ఉంటాయి. ప్రాపంచిక మనోకాంక్షలకూ, సుఖాలకు దూరంగా ఉంటాడు. ఇంకా చావు రాకముందే చావుకు సన్నాహాలు చేస్తూ ఉంటాడు." ఇంకా ఇలా అన్నారు, "అతని మనస్సు చిన్నదవడం అంటే అందులో సత్యానికీ, సత్కార్యాలకూ ఎలాంటి చోటు ఉండదు." ఇంకా అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "అతనికి అల్లాహ్ బోధనలు వింటున్నప్పుడు, భయంగా ఉంటుంది. ఇంకా విగ్రహారాధన మరియు తిరస్కారానికి సంబంధించిన విషయాలు ఆసక్తితో వింటాడు."

قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ۚ
فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ ؕ
اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿135﴾

(135) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : “నా జాతి ప్రజలారా! మీరు మీ పని చేస్తూ ఉండండి. నేను కూడా నా పనిచేస్తూ ఉన్నాను. ఎవరిఫలితం మేలైనదో త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది.” ఏది ఏమైనా దుర్మార్గులు సాఫల్యం పొందలేరు అనేదే వాస్తవం.

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ
نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا
لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى
اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ؕ
سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿136﴾

(136) ఈ ప్రజలు అల్లాహ్ కొరకు ఆయన సృష్టించిన పొలాల నుండి, పశువుల నుండి ఒక భాగాన్ని కేటాయించారు. ఇది అల్లాహ్ కొరకు, ఇది మేము నిలబెట్టిన భాగస్వాముల కొరకు అని అంటున్నారు. వారి భాగస్వాములకు చెందిన భాగం అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం చేరదు. కాని అల్లాహ్‌కు చెందినది మాత్రం వారి భాగస్వాములకు చేరిపోతుంది. ఎంతటి తప్పుడు నిర్ణయాలు చేస్తున్నారు వీళ్ళు.

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ
اَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا
عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ
فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿137﴾

(137) ఇదేవిధంగా చాలామంది ముష్రిక్కులకు తమ సంతాన హత్యను, వారి భాగస్వాములు ఆకర్షణీయంగా కనిపించేలా చేశారు, వారిని నాశనం చెయ్యటానికి, వారికి వారి ధర్మం అనుమానాస్పదమైనదిగా చెయ్యటానికి. అల్లాహ్ తలచుకుని ఉంటే, వారు ఆ విధంగా చేసి ఉండేవారు కాదు. అందువల్ల వారిని, వారు కల్పించే కల్పనలను వదలివెయ్యండి.

وَقَالُوْا هٰذِهٖۤ اَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَاۤ
اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ
ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا
افْتِرَآءً عَلَيْهِ ؕ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ﴿138﴾

(138) ఇంకా ఇలా అంటున్నారు : “ఈ జంతువులు, ఈ పొలాలు అందరికీ సమ్మతం కావు. మేము తినిపించదలచిన వారే వాటిని తినగలుగుతారు.” మరికొన్ని జంతువులు స్వారీ చెయ్యటాన్ని, వాటిచే బరువు ఎత్తించటాన్ని నిషేధిస్తారు. మరికొన్ని జంతువులపై అల్లాహ్ నామాన్ని ఉచ్చరించేవారు కారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్‌కు వారు అంటగట్టిన అసత్యాలు. త్వరలోనే అల్లాహ్ వారి అసత్యాలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇస్తాడు.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا ۖ وَإِن يَكُن
مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ
وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿139﴾

(139) ఇంకా ఇలా అన్నారు: “ఈ జంతువుల గర్భంలో ఉన్నది మా పురుషులకు సమ్మతించ బడింది, మా స్త్రీలకు నిషిద్ధం. అయితే ఒకవేళ అది మరణించినదైతే ఇద్దరూ కలసి దానిని తినవచ్చు.” వారు కల్పించుకుంటున్న ప్రగల్భాలకు అల్లాహ్ తప్పకుండా వారికి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు. నిస్సందేహంగా అతను వివేకవంతుడు. సర్వ జ్ఞానీనూ.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ ۚ
قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿140﴾ ع 16 11 3

(140) మూఢత్వం వల్ల, తమ సంతానాన్ని హత్యచేసినవారూ, అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు ఆపాదించి వారికి ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని నిషేధించు కున్నవారూ నిస్సందేహంగా నష్టానికి గురిఅయ్యారు. నిశ్చయంగా వారు మార్గభ్రష్టులయ్యారు. వీరు ఎన్నటికీ రుజుమార్గం పొందలేరు.

128 – 140 వాక్యాల వివరణ:

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయతుల్లో మానవులు రెండు విధాలుగా ఉన్నారని చెప్పబడింది : 1. సన్మార్గం పొందినవారు. 2. మార్గభ్రష్టులు. ఒకరు మంచివారు, ఇంకొకరు చెడ్డవారు. ఎవరి మనస్సు సజీవంగా, దాని కళ్ళు తెరచుకుని ఉన్నాయో అటువంటివారు సాక్ష్యాధారాల వెలుగులో సత్యాన్ని స్వీకరిస్తారు. మరెవరి మనస్సు మనోకాంక్షలకు లోనయి వక్రమార్గాన్ని అనుసరిస్తారో అలాంటివారు మార్గభ్రష్టులౌతారు.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ అందరినీ సమావేశపరచుతాడని, పుణ్యాత్ములను స్వర్గంలో, పాపాత్ములను నరకంలో పడవేస్తాడని పేర్కొనబడింది.

128 : మానవులు మరియు జిన్నులు పరస్పరం లాభం పొందారు. అయితే ఆ లాభం ఏమిటి? దీన్ని రెండు విధాలుగా పేర్కొనడం జరిగింది. జిన్నులు మానవుల నుండి లాభం పొందడం అంటే మానవుల్ని తమ అనుచరులుగా చేసి సంతోషపడటం. ఇంకా మానవులు జిన్నుల నుండి లాభం పొందడం అంటే షైతానుల పాపకార్యాలను చాలా అందంగా అలంకరింపజేసారు. వాటిని మానవులు స్వీకరించారు. పాపాల రుచిలో చిక్కుకున్నారు.

రెండవ అర్థం ఏమిటంటే, షైతానుల, జిన్నాతుల నుండి జ్యోతిష్యంగా జాతకంగా, మంత్రంగా ప్రచారం చేయబడిన అగోచరాల్ని మానవులు ధృవీకరించేవారు, అంటే జిన్నాతులు మానవుల్ని మోసం చేసి లాభం పొందారు. ఇంకా మానవులు లాభం పొందడం అంటే మానవులు జిన్నాతులు చెప్పిన అసత్యాలను, ప్రగల్భాలను విని సంతోషించేవారు. జ్యోతిష్యుల్లాంటి వారు దీనివల్ల ప్రాపంచిక లాభాన్ని పొందేవారు. ఇలాంటి మానవులనూ, జిన్నాతులను నరకంలో వేయటం జరుగుతుంది.

130 : ఇందులో తీర్పుదినం నాడు అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపించి తన బాధ్యత పూర్తిచేసాడని అంగీకరిస్తారని తెలియజేయబడింది. అప్పుడు అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వారి ప్రాపంచిక జీవితం మోసగించిందని

అంటాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల సాక్ష్యాన్ని ఒకదాన్ని మీ ముందుంచుతున్నాడు. వారు ప్రవక్తల దైవదౌత్యం గురించి విశ్వసించలేదని వక్రమార్గాన్ని అవలంబించారని పేర్కొన్నాడు.

135 : ప్రవక్త (స) ద్వారా అవిశ్వాసులను హెచ్చరించటం జరిగింది. మీరు మీ మార్గాన్ని అవలంబించండి. నాకు మీ అవిశ్వాసం గురించి ఏమాత్రం ఫరవాలేదు. నేను కూడా ఇస్లాంపై నిలకడగా ఉంటాను. రుజుమార్గంపై ఎవరున్నారనేది మీరు త్వరలోనే తెలుసుకుంటారు. ఇంకా సాఫల్యం పొందేది మీరా, మేమా అనేది తేలిపోతుంది. ఈవిధంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తతో చేసిన వాగ్దానం నెరవేర్చాడు. మక్కా జయించబడింది. ఇస్లాం శత్రువులు ఓడిపోయారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) జీవితకాలంలోనే అరబ్ భూభాగామంతా ఇస్లాం స్వీకరించింది. ప్రవక్త (స) గతించిన తరువాత ఖలీఫాల కాలంలో విజయాల పరంపర మొదలయింది. చివరికి ఈరాన్, రూమ్, వీటి తరువాత భారతదేశ భూభాగంలోనూ ఇస్లాం వ్యాపించింది.

136 : అవిశ్వాసుల మూఢ విశ్వాసాల ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. వారు పంటల్లో, పశువుల్లో నుండి కొంతభాగం అల్లాహ్‌కు, కొంత భాగం తాము కల్పించుకున్న భాగస్వాములకు ప్రత్యేకించేవారు. అల్లాహ్ భాగాన్ని, అతిథుల్లో, బంధువుల్లో, పేదల్లో దానం చేసేవారు, భాగస్వాముల భాగాన్ని పూజారులకు దానం చేసేవారు. ఒకవేళ భాగస్వాముల భాగం అనుకున్నదానికి తక్కువగా ఉంటే అల్లాహ్ భాగం నుండి తీసి వీరి భాగం కలిపేవారు. దీనికి భిన్నంగా ఉంటే గనక భాగస్వాముల భాగం నుండి ఏమాత్రం తీయకుండా "అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు" అని అనేవారు. అల్లాహ్ భాగంలో తక్కువ పడితే భాగస్వాముల భాగం నుండి దానం చేయరు. అంటే అల్లాహ్‌కన్నా విగ్రహాలను గొప్పగా భావించేవారు, వాటికి భయపడేవారు. ఇలాంటివన్నీ ఈనాటి విగ్రహారాధకుల్లోనూ సర్వసాధారణమే.

137 : వాళ్ళు తమ కూతుళ్ళను సజీవంగా ఖననం చేయటాన్నీ, ఇంకా, విగ్రహాల ముందు బలి ఇవ్వటాన్ని అరబ్బుల్లో ఉన్న భ్రూణ హత్యలను గురించి సూచించడం జరిగింది.

1. కూతుళ్ళ హత్య : ఇతరులు వారి అల్లుడు కాకూడదని, వర్గాల యుద్ధాల్లో వారు ఇతరుల చేతికి చిక్కకూడదని, ఇతర గౌరవమర్యాదల దృష్ట్యా కూడా.

2. భ్రూణ హత్యలు : వారిని పోషించటం కష్టం అవుతుందని, ఆహారభారం పెరుగుతుందని.

3. పిల్లలను తమ విగ్రహాల ప్రసన్నత కొరకు బలి ఇచ్చుట.

138, 139 : ఈ వాక్యాల్లో అజ్ఞాన కాలం నాటి మూఢాచారాలను గురించి వివరించడం జరిగింది. ఇది మొదటి విధానం. ఈ జంతువు ఫలానా భాగం నుండి పెరిగింది. దీన్ని ఉపయోగించటం నిషిద్ధం. దాన్ని కేవలం మేము ఆజ్ఞాపించినవారే తినాలి. ఈ అవకాశం పూజారికి, అతని సహాయకులకు మాత్రమే వచ్చేది. రెండవ విధానం – ఇందులో అనేక రకాల జంతువులను భాగస్వాముల పేర్లపై విడిచిపెట్టేవారు. వాటితో ఎలాంటి పనీ చేయించేవారు కారు. మూడవ విధానం – ఇందులో జంతువులను బలి ఇచ్చేటప్పుడు అల్లాహ్ పేరును స్మరించేవారు కారు. భాగస్వాముల పేర్లు స్మరించేవారు. కొందరు విద్వాంసులు వాటిపై కూర్చొని హజ్‌కు వెళ్ళేవారు కారని వ్యాఖ్యానించారు. ఏది ఏమైనా ఇవన్నీ వారు కల్పించుకున్నవే. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే భాగస్వాములకు ప్రత్యేకించిన జంతువుల గురించి వీటి పాలు, వీటి కడుపు నుండి సజీవంగా ఉండే బిడ్డను కేవలం మగవాళ్ళే తినగలరు. ఇవి స్త్రీలకు నిషేధించబడినవి. ఒకవేళ చచ్చి జన్మిస్తే దాన్ని ఇద్దరూ తినవచ్చని అని అనేవారు. అయితే అల్లాహ్ వీరు పలుకుతున్న అసత్యాలకు, త్వరలో వారిని శిక్షిస్తాడని, ఆయన తన తీర్పులో వివేకం గలవాడని, తన దాసుల గురించి అన్నీ తెలిసినవాడని, తన వివేకం ద్వారా తన దాసుల బహుమానం, శిక్షలకు ఏర్పాట్లు చేస్తాడు" అని అన్నాడు.

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ
مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ
وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ
كُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ وَاٰتُوْا حَقَّهٗ يَوْمَ
حَصَادِهٖ ۖ وَلَا تُسْرِفُوْا ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِيْنَ ۙ﴿141﴾
وَمِنَ الْاَنْعَامِ حَمُوْلَةً وَّفَرْشًا ؕ كُلُوْا مِمَّا
رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ
اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۙ﴿142﴾
ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّاْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ
اثْنَيْنِ ؕ قُلْ ءٰٓالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ
اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ
نَبِّـُٔوْنِيْ بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۙ﴿143﴾
وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ
ءٰٓالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ
وَصّٰىكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۧ﴿144﴾ ع 17 4 4

(141) అల్లాహ్‌యే పొదవైన చెట్లుగల అనేక రకాల తోటలనూ, ద్రాక్షతోటలనూ, ఖర్జూరపు తోటలనూ సృష్టించాడు. పొలాలను పండించాడు. వాటిద్వారా రకరకాల ఆహార పదార్థాలు లభిస్తాయి. జైతూను చెట్లనూ దానిమ్మ చెట్లనూ ప్రభవింపజేశాడు. వాటి పండ్లు రూపంలో ఒకటే. కాని రుచిలో వేరు. అవి పండినప్పుడు వాటిని తినండి. వాటి పంటను కోసేసినప్పుడు అల్లాహ్ హక్కును చెల్లించండి. మితి మీరకండి. మితిమీరే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు. (142) ఆయనే పశువులలో స్వారీ చెయ్యటానికి, సామాన్లు మొయ్యటానికి, పరచుకోవటానికి కూడా ఉపయోగపడే జంతువులను సృష్టించాడు. అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన వాటిని తినండి. షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. వాడు మీకు బద్ధ శత్రువు. (143) మొత్తం అన్నీ కలిపి ఎనిమిది. రెండు గొఱ్ఱె జాతినుండి, రెండు మేక జాతి నుండి. ఓ ప్రవక్తా! వారిని అడుగు : అల్లాహ్ నిషేధించినది మగ జంతువులనా లేక ఆడ జంతువులనా లేక ఆ గొఱ్ఱెల గర్భాలలో, మేకల గర్భాలలో ఉన్న పిల్ల జంతువులనా? మీరు సత్యవంతులే అయితే సరియైన జ్ఞానంతో తెలుపండి. (144) అదేవిధంగా రెండు ఒంటె జాతి నుండి, మరొక రెండు ఆవుజాతి నుండి. వారిని అడుగు: వీటిలో అల్లాహ్ నిషేధించినవి మగపశువులా లేక ఆడపశువులా లేక ఒంటెల, ఆవుల గర్భాలలో ఉన్న పిల్ల పశువులా? వీటిని నిషేధిస్తూ అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించే సమయంలో మీరు ఉన్నారా? జ్ఞానం లేకుండా ప్రజలను మార్గభ్రష్టులుగా చేసే ఉద్దేశ్యంతో అల్లాహ్‌పై అసత్యాలను కల్పించి ఆపాదించే వ్యక్తికంటే మించిన దుర్మార్గుడెవడు? నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు సన్మార్గం చూపడు.

قُلْ لَّآ اَجِدُ فِيْ مَآ اُوْحِيَ اِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلٰى طَاعِمٍ
يَّطْعَمُهٗٓ اِلَّآ اَنْ يَّكُوْنَ مَيْتَةً اَوْ دَمًا مَّسْفُوْحًا اَوْ
لَحْمَ خِنْزِيْرٍ فَاِنَّهٗ رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ
بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿145﴾

وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِيْ ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ
الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُوْمَهُمَآ اِلَّا مَا
حَمَلَتْ ظُهُوْرُهُمَآ اَوِ الْحَوَايَآ اَوْ مَا اخْتَلَطَ
بِعَظْمٍ ۭ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ڮ وَاِنَّا
لَصٰدِقُوْنَ ﴿146﴾
فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ رَّبُّكُمْ ذُوْ رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ
وَلَا يُرَدُّ بَاْسُهٗ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿147﴾
سَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكْنَا
وَلَآ اٰبَاۗؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۭ كَذٰلِكَ كَذَّبَ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰي ذَاقُوْا بَاْسَنَا ۭ قُلْ هَلْ
عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ لَنَا ۭ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ
اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ﴿148﴾
قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَاۗءَ لَهَدٰىكُمْ
اَجْمَعِيْنَ ﴿149﴾

(145) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : నా
వద్దకు వచ్చిన వహీలో, తినేవారికొరకు ఏ వస్తువూ
నిషేధించబడినట్లు లేదే. అయితే చచ్చిన జంతువు,
వెలువడిన రక్తము, పంది మాంసము, ఇవి
అపరిశుద్ధం గనక, లేక ఫిస్క్ అంటే, అల్లాహ్
పేరుతోకాక ఇతరుల పేరుతో జిబహ్ చెయ్యబడింది
తప్ప. కాని ఎవరైనా గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో
అవిధేయత ఉద్దేశ్యం లేకుండా, అవసరానికి
మించకుండా (దేన్నయినా తింటే), నిశ్చయంగా నీ
ప్రభువు మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడు. (146)
యూదుమతం స్వీకరించిన వారికి మేము గోళ్ళు
ఉన్న అన్ని జంతువులనూ నిషేధించాము – ఆవు,
మేకల కొవ్వును కూడా, వాటి వీపునకూ లేక
ప్రేగులకూ లేక ఎముకలకూ అంటివున్నది తప్ప.
ఇది వారి తలబిరుసుతనానికిగాను మేము విధించిన
శిక్ష. ఇంకా మేము సత్యమే పలుకుతున్నాము. (147)
ఒకవేళ నిన్ను వారు తిరస్కరిస్తే, నీవు వారితో
ఇలా చెప్పు : "మీ ప్రభువు దయా గుణం
విశాలమైనది. ఆయన శిక్షను అపరాధులపై
పడకుండా ఆపటం అసాధ్యం." (148) ఈ
ముష్రిక్కులు "ఒకవేళ అల్లాహ్‌యే కోరితే, మేమూ
మా పూర్వీకులూ షిర్కుచేసి ఉండేవారమే కాము.
ఇంకా మేము దేనినీ నిషేధించి కూడా
ఉండేవారము కాము" అని అంటారు. ఇదేవిధంగా
వారికి పూర్వం వారు కూడా సత్యాన్ని తిరస్కరించారు.
చివరకు మా శిక్షను రుచిచూసారు. వారితో ఇలా
పలుకు : "మీకు ఏమైనా జ్ఞానం ఉందా, మా ముందు
పెట్టటానికి? మీరు కేవలం ఊహలను
అనుసరిస్తున్నారు. మీరు చేసేవన్నీ పచ్చి
అనుమానాలే." (149) ఇలా అను : "సత్యమైన
వాదన అల్లాహ్ వద్ద ఉంది. అల్లాహ్ తలచుకుంటే
మీ అందరికీ సన్మార్గం ప్రసాదించేవాడు."

(150) వారితో ఇలా అడుగు : "అల్లాహ్‌యే ఈ వస్తువులను నిషేధించాడు అని సాక్ష్యమిచ్చే మీ సాక్షులను తీసుకురండి." వారు ఒకవేళ అలా సాక్ష్యమిస్తే, నీవు వారితో కలసి సాక్ష్యం ఇవ్వకు. మా వాక్యాలను అసత్యాలుగా చిత్రించి తిరస్కరించేవారి, పరలోకాన్ని విశ్వసించనివారి, ఇతరులను తమ ప్రభువుకు సమానులుగా నిలబెట్టినవారి మనోకాంక్షలను నీవు ఎంతమాత్రం అనుసరించకు.	قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ۧ ﴿150﴾ ع 18 6 5

141 – 150 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హలాల్, హరామ్ అని ఆదేశించే అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉందని, ఇతరులకు ఈ అధికారం లేదని హెచ్చరించబడింది. అవిశ్వాసులు, ముష్రికులు జంతువు లేదా పంటను నిషేధిస్తూ మేము అనుమతించిన వారే దాన్ని తినగలరు అనేవారు. ఇంకా ఈ అనుమతి కేవలం విగ్రహాల సేవకులకు, పూజారులకు ఇవ్వబడేది. అనేక రకాల జంతువులను విగ్రహాల పేరు మీద విడిచిపెట్టేవారు. వాటిని ప్రయాణం కొరకు ఉపయోగించేవారు కారు. ఇంకా వాటిని సామాన్లు మోయటానికి కూడా ఉపయోగించేవారు కారు. వాటిని జిబహ్ చేసేటప్పుడు విగ్రహాలను తలచుకునేవారు. అల్లాహ్ పేరు పలికేవారు కారు. ఇంకోవిధంగా కొన్ని జంతువులను విగ్రహాల పేరిట వదలి పెట్టేవారు. ఇంకా, "వీటి పాలు, వీటి కడుపులో ఉన్న బిడ్డ మగవారికి అనుమతించబడ్డాయి. స్త్రీలకు నిషేధించబడ్డాయి. ఒకవేళ బిడ్డ చచ్చిపుడితే దాన్ని పురుషులు, స్త్రీలు ఇద్దరూ తినవచ్చును" అని శాసించేవారు.

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మాత్రమే మీ ఆహార ప్రదాత అని, అతని అనుగ్రహాలను తిని అతనికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలని, దుబారా ఖర్చు చేయరాదని, మీకు ప్రసాదించిన దానిలో నుంచి జకాత్ చెల్లించాలని, అల్లాహ్ సమ్మతించిన జంతువును ఆయన పేరుతో జిబహ్ చేయాలని, చచ్చిన జంతువు, రక్తం, పందిమాంసం, ఇతరుల పేరుతో జిబహ్ చేయబడిన జంతువు తినకూడదని ఆదేశించబడింది.

142 : పంటలో భాగం మాదిరిగా జంతువుల్లో కూడా మీరు మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు హలాల్, హరామ్ అని విధించుకోకండి. ఈవిధంగా మూఢ విశ్వాసాలను కల్పించటం షైతానీ పనులని హెచ్చరించబడింది.

143 : మేక, మేకపోతు, గొర్రె, గొర్రెపోతు, ఒంటె, ఆడ ఒంటె, ఆవు, ఎద్దు. ఇవి మొత్తం 8 జంతువులు. ప్రతి ఒక్కటి జతలుగా ఉన్నాయి. నాలుగు మగవి, నాలుగు ఆడవి. ఈ నాలుగు జతలే అరబ్‌లో ఉండేవి. ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ వారి మూఢాచారాలను ఖండించాడు. ఒకవేళ వాటిలో ఏ జంతువైనా ధర్మసమ్మతమైతే అందులో మగది, ఆడది రెండూ అవ్వాలి. ఒకవేళ మగదైనా లేక ఆడదైనా హలాలైనా, హరామైనా ఇది అన్నిటికీ వర్తించాలి. ఆడది అందరికీ హలాలే కాని, దాని గర్భంలో ఉన్న బిడ్డ ఒకరికి హలాలు మరొకరికి హరామ్ ఏమిటి? ఇలా ఎందువల్ల? బుద్ధిని ఉపయోగించి మాట్లాడండి అని మందలించటం జరిగింది.

145 : రక్తం అంటే జంతువును జిబహ్ చేసేటప్పుడు, జంతువు శరీరం నుండి వెలువడే రక్తం, ఈ ఆయత్‌లో పేర్కొన్న నిషిద్ధాలే కాకుండా మరి కొన్నిటిని ప్రవక్త (స) పేర్కొన్నారు. కోరలున్న క్రూర జంతువులను, గోళ్ళు ఉన్న

పక్షులను నిషేధించారు. అంటే మీరు తింటున్న వాటిలో ఇవే కొన్ని నిషేధించబడ్డాయి. మీరు నిషేధించినవి హరామ్‌గా పరిగణించబడవు. షరీఅత్ హలాల్ – హరామ్‌ని గురించి ఆరోగ్యపరంగా, వైద్యపరంగా వాటివల్ల మానవులపై గల ప్రభావాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆదేశించింది. మరణం తరువాత కూడా దాని శరీరం నుండి రక్తం వెలువడకపోతే అలాంటి దేన్నయినా షరీఅత్ హరామ్‌గా పరిగణిస్తుంది.

రక్తంలో ఎలాంటి క్రిములుంటాయంటే అవి మానవ శరీరానికి హాని కలిగిస్తాయి. అంతేకాకుండా జిబహ్ చేయబడిన జంతువుకన్నా ముందుగా పీక పిసికి చంపబడిన జంతువు త్వరగా కృశించి పోతుంది. జంతువుల్లో పంది అన్నింటికంటే అపరిశుద్ధ జంతువు. ఆడపందితో శారీరక సంబంధం ఉన్న మగపందికి ఆ ఆడపందితో ఇతర ఎన్ని మగ పందులు శారీరక సంబంధం పెట్టుకున్నా ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండదు. అల్లాహ్ ఈ నాలుగు విషయాలను తన దాసులకు నిషేధించాడు. 1. చనిపోయిన జంతువు, దాని రక్తం వెలువడదు. అందువల్ల అది అపరిశుద్ధమౌతుంది. 2. వెలువడిన రక్తం, 3. పంది మాంసం (అది అపరిశుద్ధ పదార్థాలు తింటుంది గనుక) 4. విగ్రహాల పేర్లతో జిబహ్ చేయబడిన జంతువు. ఇతరుల పేర్లు పలికి జిబహ్ చేయబడిన జంతువు. దీన్ని ఖుర్ఆన్ "ఫిస్‌ఖ్" గా పేర్కొంది. అంటే ఇస్లాం సరిహద్దులు దాటుట. అంటే అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల పేర్లతో జిబహ్ చేయటం వల్ల ఒక వ్యక్తి ఇస్లాం నుండి బహిష్కరించబడతాడు. ఆ తరువాత ఒకవేళ ఎవరైనా నిస్సహాయస్థితిలో ప్రాణం కాపాడుకోవటానికి నిషిద్ధ వస్తువులోనూ ఏదైనా ఉపయోగిస్తే అలాంటి వ్యక్తిని అల్లాహ్ శిక్షించడు అని అల్లాహ్ ఉపదేశించాడు. ప్రవక్త (స) యొక్క సత్యమైన హదీసు ద్వారా గోర్లు ఉన్న జంతువుల, గోర్లు ఉన్న పక్షుల, కంచరగాడిదల, కుక్కల నిషేధం నిరూపించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఈ వాక్యం అవతరించబడిన తర్వాత ఖుర్ఆన్ లేదా ప్రవక్త ద్వారా నిషేధించబడినవన్నీ ఇస్లాంలో నిషిద్ధంగానే పరిగణించబడతాయి.

146 : ముస్లిముల కొరకు నిషేధించబడిన వస్తువుల తర్వాత ఇప్పుడు యూదులపై నిషేధించబడిన వాటి గురించి వివరించటం జరిగింది. అల్లాహ్‌తఆలా "మేము యూదులపై గోర్లు ఉన్న ప్రతి జంతువును నిషేధించాము" అని అన్నాడు. గోర్లు ఉన్నవి అంటే పంజా ఉన్న జంతువులన్నీ దీని పరిధిలోనికి వస్తాయి. అందువల్ల ఒంటె, ఆవు, మేక, అడవి కోడి, బాతు మొదలైనవి. అయితే ప్రత్యేకంగా వారికోసం మేక, ఆవుల మాంసం హలాల్ చేయబడింది. కేవలం వారి కొరకు వాటి క్రొవ్వు నిషేధించబడింది. అంటే వీపుకి తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు. ప్రేగులకు తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు కాదు, దుమ్ములకు తగిలి ఉన్న క్రొవ్వు తోక, కాళ్ళు, ప్రక్కటెముకలకు, తల, కళ్ళు మొదలైనవి) ఇదంతా వారు చేసిన ధిక్కారానికి తగిన శిక్ష. ఇంకా అల్లాహ్ వారిపట్ల న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించాడు. ఇబ్నె జరీర్ (ర) ఈవిధంగా వ్యాఖ్యానించారు, "ఓ ముహమ్మద్! వారి కొరకు వీటిని నిషేధించామని" ఇచ్చిన వార్త సత్యమైనది. వారు యాఖూబ్ (అ) తనపై వాటిని నిషేధించామని ఇచ్చిన వార్త సత్యమైనది. వారు యాఖూబ్ (అ) తనపై వాటిని నిషేధించుకున్నారని అనుమానిస్తున్నది నిజం కాదు. వీళ్ళు అతని అనుసరణలో వాటిని తినుట లేదు. బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లో అబూహురైరా ఉల్లేఖనం ఇలా ఉంది : "అల్లాహ్ శాపం యూదులపై పడుగాక! వారి కొరకు క్రొవ్వు పదార్థాలు నిషేధించబడినపుడు దాన్ని కరిగించి అమ్మేవారు, దాని ధరను తినేవారు." (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.2082)

147 : ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించబడుతుంది – "ఒకవేళ ముష్రికులు, యూదులు మిమ్మల్ని తిరస్కరించి, "హలాల్ హరామ్‌కి సంబంధించిన ఆదేశాలు అల్లాహ్‌వని అంటున్నావు. ఈ విషయంలో మాకు సత్యంగా కనబడ్డం లేదు" అని అంటే, "అల్లాహ్ అమిత దయామయుడని, మీ అవిధేయతలకు ఫలితంగా శిక్షించటానికి తొందరపడటం లేదని, కాని శిక్ష ఆలస్యంగా రావటాన్ని శిక్ష రాదని, శిక్షను దూరం చేయగలమని ఎంతమాత్రం భావించరాదు. అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రకారం, అది వచ్చేస్తే దాన్ని ఆపేశక్తి ఎవరికీ లేదు. మరోవిధంగా వ్యాఖ్యానం ఇలా ఉంది – ఒకవేళ ప్రపంచంలో శిక్ష అవతరించకపోతే తీర్పుదినం నాడు వారి నుండి శిక్షను ఎవరూ తొలగించలేరు.

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا
تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا
تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ ۗ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ
وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ
اِلَّا بِالْحَقِّ ۗ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ﴿151﴾
وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ
حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ
بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا
قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ
اَوْفُوْا ۗ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ۙ﴿152﴾

(151) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : "రండి మీ ప్రభువు మీపై విధించిన కట్టుబాట్లను మీకు వినిపిస్తాను. ఇతరులను ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టరాదు. తల్లిదండ్రులతో మంచిగా ప్రవర్తించండి. పేదరికానికి భయపడి మీ సంతానాన్ని చంపకండి. మేము మీకూ, వారికి ఉపాధినిస్తాము. అశ్లీల విషయాల దరిదాపులకు కూడా పోకండి. అవి బహిరంగమైనవైనా, గోప్యమైనవైనా సరే. న్యాయంగా తప్ప అల్లాహ్ పవిత్రంగా నిర్ణయించిన ఏ ప్రాణాన్నీ హతమార్చకండి. ఈ విషయాలనే పాటించమని ఆయన మీకు ఉపదేశించాడు. మీరు ఆలోచించి అర్థం చేసుకుంటారని. (152) అనాథల సొమ్ము దరిదాపులకు పోకండి. ఉత్తమమైన విధంగా తప్ప, వారు యుక్తవయస్సుకు చేరేవరకు. కొలతల్లో తూనికల్లో పూర్తిగా న్యాయం చేయండి. మేము ప్రతి మనిషినీ అతని శక్తిమేరకే భారం మోపుతాము. పలికితే న్యాయమే పలకండి. సమస్య మీ బంధువుదైనా సరే. అల్లాహ్‌తో చేసిన ఒప్పందాలను నెరవేర్చండి. ఈ మాటలనే అల్లాహ్ మీకు ఉపదేశిస్తున్నాడు. మీరు హితబోధను స్వీకరిస్తారని.

148 : అల్లాహ్‌తఆలా ముష్రికుల ఒక అనుమానాన్ని ఖండించాడు. వారు ప్రవక్త (స)తో, "మేము అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తున్నాము. ఇంకా కొన్ని వస్తువులను మేము స్వయంగా నిషేధిస్తున్నాము. ఇది అల్లాహ్‌కు తప్పకుండా తెలుసు. అయినా పరిస్థితి మార్చదెందుకు? ఇంకా మా మనసుల్లో విశ్వాసాన్ని ప్రవేశింపజేయదెందుకు? ఇలా జరగటం లేదు కాబట్టి తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, అంతా అతని ఇష్టప్రకారమే జరుగుతుంది. ఇంకా మేమంటే అతనికి ఎంతో ఇష్టం" అనేవారు. అల్లాహ్ (త) ఇలా అన్నాడు, "ఈ అనుమానం వలన ముందుకూడా చాలామంది మార్గభ్రష్టులయ్యారు. ఇంకా ఇది పనికిమాలిన వాదన. మీ మాటే నిజమైతే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని నరకంలో ఎందుకు పడవేస్తాడు?" అని అన్నాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి ఇలా ఆదేశించాడు – ముష్రికులతో ఇలా అనండి, "మీరంటున్నట్లు అల్లాహ్‌కు మీరంటే ఎంతో ఇష్టమైతే ఇది సత్యమనడానికి సంబంధించిన వివరాలు ఏమైనా ఉంటే నాకు చూపించండి." ఆ తరువాత అల్లాహ్ స్వయంగా ఇలా ఆదేశించాడు : "ఓ ముష్రికులారా! మీ వద్ద అనుమానాలు, ఆలోచనలు, మూఢ నమ్మకాలు తప్ప మరేమీ లేవు. మీరు అల్లాహ్‌కు చాలా సులభంగా అబద్ధాలు అంటగడుతున్నారు." (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(153) ఇదే నా రుజుమార్గం, కనుక మీరు దీనినే అవలంబించండి. ఇతర మార్గాలను అవలంబించకండి. అవి మిమ్మల్ని ఆయన మార్గం నుండి వేరు చేస్తాయి. మీ ప్రభువు మీకు చేసిన హితోపదేశం ఇదే. మీరు వక్రమార్గాలకు దూరంగా ఉంటారని.	وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِىْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿153﴾
(154) మేము మూసాకు సంపూర్ణ గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. అది మంచి వైఖరి అవలంబించే వారిపై అనుగ్రహ పరిపూర్తి, సకల విషయాల వివరణ, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం. వారు తమ ప్రభువును కలుసుకోవటాన్ని విశ్వసించాలని.	ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى الَّذِىْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿154﴾ ع 19 4 6
(155) ఇదేవిధంగా మేము ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. శుభాలు గల గ్రంథమిది. అందువల్ల మీరు దీన్ని అనుసరించండి. భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించండి. మీరు కరుణకు అర్హులు కావచ్చు.	وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿155﴾
(156) అయితే మీరు "మాకు పూర్వం రెండు వర్గాలకు గ్రంథం ఇవ్వబడింది. వారు ఏమి పఠించేవారో, ఏమి బోధించేవారో మాకు తెలియదు" అని అనలేరు.	اَنْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا ۪ وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿156﴾
(157) ఇంకా మీకు "మాపై గనుక గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసి ఉన్నట్లయితే, మేము వారిని మించిన సన్మార్గగాములుగా అయిఉండేవారము" అనే సాకులు చెప్పుకునే అవకాశం కూడా లేదు. మీ వద్దకు మీ ప్రభువు వద్ద నుండి ఒక స్పష్టమైన ప్రమాణం, మార్గదర్శకం, కారుణ్యం వచ్చి ఉంది. ఇక అల్లాహ్ ఆయత్‌లను తిరస్కరించేవాడికంటే, వాటి నుండి అడ్డగించేవాడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడు? మా వాక్యాల పట్ల విముఖులయ్యేవారికి, వారి విముఖత కారణంగా మేము నీచమైన శిక్షను విధించి తీరుతాము.	اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ؕ سَنَجْزِى الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿157﴾

هَلۡ يَنۡظُرُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡ تَاۡتِيَهُمُ الۡمَلٰۤـئِكَةُ اَوۡ يَاۡتِىَ
رَبُّكَ اَوۡ يَاۡتِىَ بَعۡضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ‌ؕ يَوۡمَ يَاۡتِىۡ بَعۡضُ
اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنۡفَعُ نَفۡسًا اِيۡمَانُهَا لَمۡ تَكُنۡ
اٰمَنَتۡ مِنۡ قَبۡلُ اَوۡ كَسَبَتۡ فِىۡۤ اِيۡمَانِهَا خَيۡرًا‌ؕ
قُلِ انْتَظِرُوۡۤا اِنَّا مُنۡتَظِرُوۡنَ ﴿158﴾

(158) దైవదూతలు వారిముందు వచ్చి నిలబడాలని లేదా నీ ప్రభువే స్వయంగా రావాలని, లేదా నీ ప్రభువు యొక్క కొన్ని నిదర్శనాలు ప్రత్యక్షం కావాలని, వాళ్ళు నిరీక్షిస్తున్నారా? నీ ప్రభువు యొక్క కొన్ని సూచనలు ప్రత్యక్షమయ్యే రోజున పూర్వం విశ్వసించకుండా ఉండే వ్యక్తికీ లేదా విశ్వసించి కూడా ఏ పుణ్యాన్నీ సంపాదించుకోని వ్యక్తికీ తమ విశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ చేకూరదు. ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : “అయితే మంచిది మీరూ వేచి ఉండండి, మేమూ వేచి ఉంటాము.”

اِنَّ الَّذِيۡنَ فَرَّقُوۡا دِيۡنَهُمۡ وَكَانُوۡا شِيَـعًا لَّسۡتَ
مِنۡهُمۡ فِىۡ شَىۡءٍ‌ؕ اِنَّمَاۤ اَمۡرُهُمۡ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ
يُنَبِّئُهُمۡ بِمَا كَانُوۡا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿159﴾
مَنۡ جَآءَ بِالۡحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشۡرُ اَمۡثَالِهَا‌ۚ وَمَنۡ
جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجۡزٰٓى اِلَّا مِثۡلَهَا وَهُمۡ لَا
يُظۡلَمُوۡنَ ﴿160﴾

(159) తమ ధర్మాన్ని ముక్కలుగా చేసి, వర్గాలుగా చీలిపోయిన వారితో నీకు ఎలాంటి సంబంధమూ లేదు. వారి వ్యవహారం కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలో ఉంది. వారు ఏమి చేసేవారో ఆయనే వారికి తెలుపుతాడు. (160) అల్లాహ్ వద్దకు సత్కార్యాలు తీసుకువచ్చేవారి కొరకు పదింతలు పుణ్యం ఉంది. దుష్కార్యాలు తీసుకువచ్చేవారికి వారు ఎంత తప్పు చేశారో అంతే శిక్ష పడుతుంది. ఎవరికీ ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

قُلۡ اِنَّنِىۡ هَدٰٮنِىۡ رَبِّىۡۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ۚ
دِيۡنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبۡرٰهِيۡمَ حَنِيۡفًا‌ۚ وَمَا كَانَ مِنَ
الۡمُشۡرِكِيۡنَ ﴿161﴾

(161) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు : “నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు నాకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించాడు. అది దృఢమైన ధర్మం. ఏకాగ్రతతో అవలంబించిన ఇబ్రాహీమ్ విధానం. అతడు ముష్రికుల్లోని వాడు కాడు.

قُلۡ اِنَّ صَلَاتِىۡ وَنُسُكِىۡ وَمَحۡيَاىَ وَمَمَاتِىۡ لِلّٰهِ رَبِّ
الۡعٰلَمِيۡنَ ۙ﴿162﴾

(162) ఇలా పలుకు : “నా నమాజ్, నా సకల సమర్పణలు, నా జీవితం, నా మరణం సమస్తమూ సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్‌కే అంకితం.

لَا شَرِيۡكَ لَهٗ‌ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرۡتُ وَاَنَا اَوَّلُ
الۡمُسۡلِمِيۡنَ ﴿163﴾

(163) ఆయనకు భాగస్వామి ఎవరూ లేరు. ఇదేవిధంగా నాకు ఆదేశించబడింది. అందరికంటే ముందు విధేయత చూపేవాణ్ని నేనే.

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْ رَبًّا وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۭ وَلَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿164﴾

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ
اٰتٰىكُمْ ۭ اِنَّ رَبَّكَ سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۡ وَاِنَّهٗ
لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿165﴾
20 ع 11 7

(164) ఇలా పలుకు : "అల్లాహ్‌ను కాదని నేను వేరే ప్రభువును కోరుకోవాలా, ప్రతిదానికీ ప్రభువు ఆయనే అయినప్పుడు?" ప్రతి వ్యక్తీ తాను సంపాదించేదానికి తానే బాధ్యుడు. బరువును మోసేవాడెవడూ ఇతరుల బరువును మోయడు. చివరకు మీరంతా మీ ప్రభువు వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీ విభేదాల గురించి మీకు వివరిస్తాడు. (165) ఆయనే మిమ్మల్ని భూమికి ప్రతినిధులుగా చేశాడు. మీలో కొందరికి కొందరిపై ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదించాడు. మీకు ఇచ్చిన వాటితోనే మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు శిక్షించటంలో శీఘ్రగామి. అధికంగా మన్నించేవాడూ, కరుణించేవాడు.

151 - 165 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హలాల్, హరామ్ గురించి ఆదేశించే హక్కు కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉందని బోధించబడింది. తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు కొన్ని వస్తువులను హలాల్‌గా, మరి కొన్నింటిని హరామ్‌గా చేసుకున్న నిర్ణయం చాలా పెద్ద పొరపాటు.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో మానవునికి ఏ ఏ విషయాలు నష్టం కలిగిస్తాయో వాటిని అల్లాహ్ హరామ్‌గా ఆదేశించడం జరిగింది. ఉదా : అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడం, తల్లిదండ్రుల అవిధేయత, పేదరికం భయంతో సంతాన హత్య, అశ్లీలం, అధర్మంగా హత్య చేయటం, అనాథల సొమ్ము దోచుకోవటం, కొలతల్లో తూనికల్లో మోసం చేయటం, వాగ్దానభంగం ఇత్యాదివి -

వివరణ : 151వ వాక్యం మరియు దాని ముందు వాక్యాలలో ముష్రికుల "మేము మా తాత ముత్తాతలు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ ఉన్నాము. మేము ఇష్టపడిన వాటిని హరామ్‌గా పరిగణిస్తున్నాము. ఇదంతా అల్లాహ్ సంకల్పం వల్లే జరుగుతుంది" అనే వాదన ఖండించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ను వాస్తవంగా అల్లాహ్ నిషేధించిన వాటిని పేర్కొనమని ఆదేశించడం జరిగింది. మూడు ఆయత్‌లలో పది ముఖ్యమైన మరియు నిషేధించిన వాటిని పేర్కొనటం జరిగింది.

మొదటి వాక్యంలో అయిదు నిషిద్ధ విషయాల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. 1. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట (ముస్నద్, అహ్మద్, తిర్మిజి, దార్మి) అబూజర్ (ర) ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు, "ఓ ఆదమ్ కుమారుడా! నీవు నన్ను ప్రార్థించినా, వేడుకున్నా నేను క్షమిస్తాను. తెలియక చేసిన పాపాలను క్షమిస్తాను. భూమి నిండా పాపాలుచేసినా దానికి సమానంగా నేను క్షమించగలను. షరతు ఏమిటంటే నీవు ఇతరులను నాకు సాటి కల్పించకూడదు. 2. తల్లిదండ్రుల అవిధేయత : దీన్ని గురించి అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌లో వారిని గురించి ప్రస్తావించి వివరించాడు. అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లోని చాలా ఆయత్‌లలో తన విధేయత తర్వాత తల్లిదండ్రుల

విధేయతను గూర్చి పేర్కొన్నాడు. బుఖారీ, ముస్లింలలో ఇబ్నె మస్ఊద్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒకసారి నేను ప్రవక్త (స)తో సత్కార్యాలలో ఏది ఉత్తమం" అని ప్రశ్నించాను. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : 'నమాజును దాని సమయంలో పాటించడం.' ఆ తరువాత ఏది? అని నేను ప్రశ్నించాను. దానికి సమాధానంగా 'తల్లిదండ్రుల విధేయత' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఏది? అని నేను అడగ్గా, అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ చేయుట అని సమాధానం ఇచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6980) (3) సంతాన హత్య : దీన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ చేయరాదు. అజ్ఞాన కాలంలో అరబ్బులు పేదరికం వల్ల తమ సంతానాన్ని హత్య చేసేవారు. మరియు తమ కూతుళ్ళను అవమానంగా భావించి సజీవ ఖననం చేసేవారు. బుఖారీ, ముస్లింలలో ఇబ్నె మస్ఊద్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒకసారి ప్రవక్త (స)తో, 'అన్నింటికంటే మహాపాపం ఏది?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రవక్త (స) అల్లాహ్‌కు ఎవరిని సాటి కల్పించకు. ఎందుకంటే ఆయనే నిన్ను సృష్టించాడు. మళ్ళీ అడిగాను. దానికి సమాధానంగా మీతో పాటు తింటారని మీరు మీ సంతానాన్ని చంపేస్తారా? అని అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4117). మేము మీకూ వారికీ ఇద్దరికీ ఆహారాన్ని ప్రసాదిస్తామని అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లో ఉపదేశించాడు. ఎందుకంటే సేవకుల ఆహారానికి వాళ్ళ యజమానులే బాధ్యులు. (4) అశ్లీలానికి దూరంగా ఉండాలి – వ్యాఖ్యానకర్తలు దీన్ని వ్యభిచారంగా పరిగణిస్తున్నారు. ముగీరా బిన్ షోబా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "సఅద్ బిన్ ఉబాదా ఇలా అన్నారు – "నేను ఒకవేళ నా భార్యను పరాయి మగవానితో చూస్తే ఆమెను కరవాలంతో నరికివేస్తాను." ఈ విషయం ప్రవక్త (స)కు తెలిసిన వెంటనే ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మీరు సఅద్ పౌరుషాన్ని శంకిస్తున్నారా? అల్లాహ్ సాక్షి! నేను సఅద్ కన్నా పౌరుషం గలవాడిని. ఇంకా అల్లాహ్ నాకన్నా పౌరుషం గలవాడు. అందువల్లే అల్లాహ్ తఆలా గుప్తమైనా, బహిరంగమైన వ్యభిచారాన్ని మరియు అశ్లీల విషయాలన్నింటినీ నిషేధించాడు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6866) (5) అధర్మంగా హత్య చేయటం. బుఖారీ, ముస్లిమ్‌లలో ఇబ్నె మస్ఊద్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు – ముస్లిం వ్యక్తి రక్తాన్ని అల్లాహ్ నిషేధించాడు. ఎందుకంటే అతను అల్లాహ్ తప్ప ఎవరూ ఆరాధ్యులు లేరని మరియు నేను ప్రవక్తనని సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. కాని ముగ్గురు వ్యక్తులు తప్ప – వివాహిత వ్యభిచారి, ప్రాణానికి బదులు ప్రాణం, ఇస్లాం నుండి వెనుతిరిగిన వ్యక్తి తప్ప." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.6370)

152 : నాలుగు రకాలకు చెందిన నిషిద్ధాలు పేర్కొనబడ్డాయి. (1) అనాథల సొమ్మును అధర్మంగా ఖర్చు చేయటం, అనాథల సంరక్షకులకు అనాథల సొమ్ము భద్రత, వ్యాపారంలో వేసి దాన్ని అధికం చేయాలని, మరియు అనాథలు యుక్త వయస్సుకు చేరగానే వారి ధనాన్ని వారికి అప్పగించాలని ఆదేశించబడింది. (2) తూనికల్లో, కొలతల్లో మోసం చేయటం. తీసుకునేటప్పుడు పూర్తిగా తీసుకోవటం, కాని ఇచ్చేటప్పుడు మోసం చేయటం. ఇది నైతికంగా చాలా నీచగుణం. షుఐబ్ (అ) జాతిలో ఈ నీచగుణం ఉండేది. ఇదే వారి నాశనానికి దారితీసింది. ఈనాడు ఈ నీచగుణం సర్వసామాన్యమై పోయింది. అల్లాహ్ మనందరినీ దీన్నుండి కాపాడుగాక! (ఆమీన్). (3) ఆజ్ఞాపాలనలో హెచ్చుతగ్గులు, సూరే నిసాలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు : "ఓ విశ్వాసులారా! న్యాయంగా వ్యవహరించండి. అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు సత్యమైన సాక్ష్యం ఇచ్చేవారవ్వండి. అది మీకు వ్యతిరేకమైనాసరే! లేదా మీ బంధువులదైనా సరే, అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించమని ఆదేశిస్తున్నాడు. (4) వాగ్దానాన్ని భంగం చేయుట. చేసిన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా చేయటం. అది అల్లాహ్‌తో కాని, లేదా మానవునితోగాని. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

153 : 'హాజా' (ఇది) అనబడింది అంటే, ఖుర్ఆన్ లేదా ఇస్లాం లేదా, దేవుని ఆదేశాలు అని అర్థం. ఇవి ప్రత్యేకంగా ఈ సూరాలో పేర్కొనబడ్డాయి. అవి దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం ఇవే ఇస్లాం యొక్క ముఖ్యమైన ధర్మాలు, వీటిపైనే ఇస్లాం ఆధారపడి ఉంది. ఏ అర్థం తీసుకున్నా దాని భావం ఒక్కటే. ఇంకా ఇందులో "సిరాతె ముస్తఖీమ్"

అని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ మార్గం, ఖుర్ఆన్ మార్గం, ప్రవక్త (స) మార్గం అందరి మార్గం ఒక్కటే. అందువల్లే ఈ మార్గాన్నే అనుసరించాలి. దీనిపైనే ముస్లిముల వ్యక్తిగత సామూహిక జీవితం ఆధారపడి ఉంది. దీన్ని అవలంబించని ముస్లిం సమాజం వర్గాల్లో చీలిపోయింది. ముస్లిం సమాజాన్ని ఇతర మార్గాలను అనుసరించవద్దని హెచ్చరించబడింది. ఇంకోచోట అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు, "ధర్మాన్ని స్థాపించండి. అందులో చీలికలు తేకండి." (షూరా) ధర్మంలో విభేదాలకు, చీలికలకు ఎటువంటి అనుమతి లేదు. దీన్ని గురించే ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఈ విధంగా విశదపరిచారు : ప్రవక్త (స) తన చేత్తో ఒక గీతను గీసారు. ఇది సన్మార్గం అని అన్నారు. దానికి ఇరువైపులా గీతలు గీసారు. ఇలా అన్నారు, ఈ మార్గాల్లో షైతాన్ కూర్చొని ఉన్నాడు. వాడు, వాటివైపు ప్రజలను పిలుస్తూ ఉంటాడు. మరల ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్నే పఠించారు. (సహీహ్ ఇబ్నుమాజ : హ.నెం. 11) ముస్నద్ అహ్మద్, ఇబ్నె కసీర్‌ల ఉల్లేఖనాల్లో ఇలా ఉంది : "రెండు వైపులా రెండు గీతలు గీసారు. మొత్తం 4 గీతలు గీసారు. వాటిని షైతాన్ మార్గాలుగా చూపారు. కాని ఈనాడు కూడా చాలామంది రుజుమార్గం ఒకటి కాదు, 4 ఉన్నాయి అని అంటున్నారు. నాలుగు మార్గాలూ రుజుమార్గాలే అంటున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశిస్తున్నాడు : "సత్యం తరువాత మార్గవిహీనత తప్ప ఇంకేముంటుంది." (యూనుస్ : 32)

158 : ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేసి, ముహమ్మద్ (స) దైవదౌత్యం ప్రసాదించి, మా బాధ్యతను మేము పూర్తి చేసామని చెప్పబడింది. దీని తరువాత కూడ వీళ్ళు అజ్ఞానాంధకారాల నుండి వేరు కాకపోతే వీళ్ళు వీరి వద్దకు దైవదూత రావాలని, లేదా వారి ప్రభువు వారి వద్దకు రావాలని, లేదా అల్లాహ్ సూచన ఏదైనా రావాలని వేచి ఉండి, ఇలా చేస్తున్నారు అంటే చాలా తెలివి తక్కువ పని చేస్తున్నట్లే. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సూచన ప్రత్యక్షమైన తరువాత విశ్వసించుట, పశ్చాత్తాపపడటం అనేవి స్వీకరించబడవు. ఒక సహీ హదీసులో ఇలా ఉంది. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "సూర్యుడు పడమర నుండి ఉదయించనంతవరకు ప్రళయం రాదు. అలా జరిగినప్పుడు ప్రజలు విశ్వసించడం ప్రారంభిస్తారు." మరల ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు : "అప్పుడు విశ్వసించటం వారికి ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చదు." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4269) అంటే అప్పుడు తిరస్కారి ఇస్లాం స్వీకరిస్తే స్వీకరించబడదు. పాపాత్ముడు పశ్చాత్తాపపడినా, క్షమాపణ కోరినా అతని మొర ఆలకించబడదు. ఈ సూచన తరువాత సత్కార్యం స్వీకరించబడదు. హదీసుల్లో కూడా దీన్ని గురించి వివరించబడింది. ఈ హదీసులో విశ్వసించని వారికి, పశ్చాత్తాపపడని వాళ్ళకు హెచ్చరించబడింది.

160 : అల్లాహ్ అనుగ్రహాల గురించి, ఆయన ప్రసాదాలను గురించి వివరించబడింది. ఇవి కేవలం విశ్వాసులకే లభిస్తాయి. వారికి ఒక దానికి పదింతలు పుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. ఇది కనిష్ఠ ప్రతిఫలం. ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసులో కొన్ని సత్కార్యాలకు వందరెట్లు, వెయ్యిరెట్లు, లక్షరెట్లు వరకు అధికం చేసి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని వివరణలో ఉన్నాయి. పాపాలు చేసి ఉండి, పశ్చాత్తాపం పడకుండా ఉండి, సత్కార్యాలు పాపాలకన్నా తక్కువగా ఉండి, అల్లాహ్ కరుణ లభించకుండా ఉండి ఉంటే అల్లాహ్ వారి పాపాలకు తగినట్లుగానే శిక్షిస్తాడు.

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

సూరతుల్ ఆరాఫ్ పరిచయం

సూరె అన్ ఆమ్‌లో ఖురైషులను ఇస్లాం వైపునకు బలమైన సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా ఆహ్వానించడం జరిగింది. ఇంకా కేవలం అల్లాహ్‌ను పూజించడమే ఇబ్రాహీమ్ మతమని చెప్పబడింది. ఎందుకంటే ఇబ్రాహీం కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించేవారు. విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు కారు అని ఉపదేశించడం జరిగింది. సూరె ఆరాఫ్‌లో "ఓ అరబ్బులారా! అల్లాహ్ మీ నుండే మీ వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపించాడు. కాబట్టి కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి, విగ్రహాలను పూజించకండని ఇబ్రాహీమ్ మతాన్నే గుర్తుచేస్తున్నాడు. మళ్ళీ మీరు ఒకవేళ విగ్రహారాధనను, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడాన్ని అవలంబిస్తే ఏ విధమైన శిక్ష మీ కంటే ముందు జాతులపై వచ్చిందో అలాంటిదే మీపై కూడా వచ్చిపడుతుంది. ఉదా : నూహ్ జాతి, హూద్ జాతి, సాలెహ్ జాతి, లూత్ జాతి, షుఐబ్ జాతి.

ఆ జాతుల వారు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఇంకా దేవుని ఏకత్వాన్ని తిరస్కరించారు. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడంలో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారిపై శిక్షను అవతరింపజేసాడు. వెంటనే వాళ్ళు నాశనం అయిపోయారు. సూరె ఆరాఫ్‌లో ఆహ్వానించటం కన్నా హెచ్చరికకే అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వటం జరిగేది. అంటే విగ్రహారాధకులను "ఒకవేళ మీరు విగ్రహారాధనను వీడకపోతే దైవశిక్షకు గురయ్యారనే అనుకోండి" అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఆ దైవ శిక్ష మీపై ఎప్పుడైనా రావచ్చు, రాత్రయినా, పగలయినా, మీరు పడుకున్నప్పుడైనా, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ శిక్ష నుండి రక్షించడం ఎవరి తరమూకాదు. ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 206 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

7. అల్ ఆరాఫ్

ఆయత్‌లు : 206 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్ లామ్ మీమ్ సాద్. (2) ఇది ఒక గ్రంథం, నీ వైపునకు అవతరింపజేయబడింది. కనుక ఓ ప్రవక్తా! దీనిని గురించి నీ మనస్సులో ఎలాంటి అనుమానమూ ఉండరాదు. దీనిద్వారా నీవు హెచ్చరించాలనీ, ఇంకా విశ్వాసులకు హితోపదేశం కావాలనీ దీని ఉద్దేశం. (3) ప్రజలారా! మీ ప్రభువు తరఫు నుండి మీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని అనుసరించండి. మీ ప్రభువును కాదని ఇతర సంరక్షకులను అనుసరించకండి – కాని మీరు చాలా స్వల్పంగా హితబోధను స్వీకరిస్తున్నారు. (4) మేము నాశనం చేసిన నగరాలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిపై మా శిక్ష హఠాత్తుగా రాత్రి సమయంలో విరుచుకు పడింది లేదా పగటి సమయంలో వారు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండగా వచ్చిపడింది. (5) మా శిక్ష వారిపై వచ్చిపడినప్పుడు, వారి నోటినుండి “నిజంగానే మేము దుర్మార్గులం” అనే రోదన తప్ప మరేమీ రాలేదు. (6) మేము ఎవరి వద్దకు ప్రవక్తలను పంపామో, వారిని మేము ప్రశ్నిస్తాము. ఇంకా ప్రవక్తలను కూడా ప్రశ్నిస్తాము. (7) స్వయంగా మేమే మొత్తం గాధను సంపూర్ణ జ్ఞానంతో వారి ముందు పెడతాము. మేము ఎంతమాత్రం అదృశ్యంగా లేము. (8) బరువు ఆ రోజున సత్యానిదే అవుతుంది. ఎవరి తూనిక పళ్ళాలు బరువుగా ఉంటే వారే సాఫల్యం పొందేవారు. (9) మరి ఎవరి తూనిక పళ్ళాలు తేలికగా ఉంటాయో వారే తమను తాము నష్టానికి గురిచేసుకునేవారు. ఎందుకంటే, వారు మా ఆయతులను అన్యాయంగా ప్రవర్తించారు.

آیاتها 206 — 7 سورة الأعراف مكية — ركوعاتها 24

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

الٓمّٓصٓ ﴿1﴾
كِتٰبٌ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ فَلَا يَكُنۡ فِىۡ صَدۡرِكَ حَرَجٌ
مِّنۡهُ لِتُنۡذِرَ بِهٖ وَذِكۡرٰى لِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿2﴾
اِتَّبِعُوۡا مَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكُمۡ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُوۡا
مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اَوۡلِيَآءَ ؕ قَلِيۡلًا مَّا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿3﴾
وَكَمۡ مِّنۡ قَرۡيَةٍ اَهۡلَكۡنٰهَا فَجَآءَهَا بَاۡسُنَا بَيَاتًا اَوۡ
هُمۡ قَآئِلُوۡنَ ﴿4﴾
فَمَا كَانَ دَعۡوٰٮهُمۡ اِذۡ جَآءَهُمۡ بَاۡسُنَاۤ اِلَّاۤ اَنۡ
قَالُوۡۤا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيۡنَ ﴿5﴾
فَلَنَسۡـئَلَنَّ الَّذِيۡنَ اُرۡسِلَ اِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـئَلَنَّ
الۡمُرۡسَلِيۡنَ ۙ ﴿6﴾
فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِمۡ بِعِلۡمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيۡنَ ﴿7﴾
وَالۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذِ ۨالۡحَـقُّ ۚ فَمَنۡ ثَقُلَتۡ مَوَازِيۡنُهٗ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿8﴾
وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَازِيۡنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ خَسِرُوۡۤا
اَنۡفُسَهُمۡ بِمَا كَانُوۡا بِاٰيٰتِنَا يَظۡلِمُوۡنَ ﴿9﴾

(10) మేము మిమ్మల్ని భూమిపై అధికారాలతో నివసింపజేశాము. మీ కొరకు ఇక్కడ ఉపాధి వసతులను ఏర్పాటు చేశాము. కాని మీరు బహు స్వల్పంగానే కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నారు.

(11) మేము మిమ్మల్ని సృష్టించాము. తరువాత మిమ్మల్ని తీర్చిదిద్దాము. ఆ తరువాత ఆదముకు సాష్టాంగపడండి అని దైవదూతలను ఆజ్ఞాపించాము. వెంటనే వారందరూ సాష్టాంగపడ్డారు. కాని ఇబ్లీసు మాత్రం సాష్టాంగపడలేదు. (12) అల్లాహ్ ఇంకా ప్రశ్నించాడు, "నిన్ను నేను ఆదేశించినప్పటికీ సాష్టాంగం నుండి నిన్ను నిరోధించింది ఏది?" ఇలా అన్నాడు : "నేను అతడికంటే ఉన్నతుణ్ణి. నీవు నన్ను అగ్నితో సృష్టించావు. అతణ్ణి మాత్రం మట్టితో సృష్టించావు." (13) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : "అయితే సరే, ఇక్కణ్ణుంచి కిందకు దిగు. ఇక్కడ గర్వంగా మాట్లాడే హక్కు నీకు ఎంతమాత్రం లేదు. అందువల్ల ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో. నిశ్చయంగా నీవు నీచమైన వాడవు." (14) ఇలా అన్నాడు : "వారందరూ లేపబడే రోజు వరకు నాకు గడువు నివ్వు." (15) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : "నీకు గడువు ఇవ్వబడుతుంది." (16) ఇలా అన్నాడు : "నీవు నన్ను మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసినట్లు నేను కూడా నీ రుజుమార్గంపై వీరికొరకు మాటువేసి కూర్చుంటాను.

(17) ముందూ, వెనుకా, కుడీ, ఎడమ వైపుల నుండీ వారిని చుట్టుముట్టుతాను. నీవు వారిలో అధికులను కృతజ్ఞులుగా పొందవు."

(18) ఇలా సెలవిచ్చాడు : "వెళ్ళిపో ఇక్కణ్ణుంచి, నీచుడవై, అవమానితుడవై. వారిలో నిన్ను అనుసరించే వారందరితో నిన్ను కలిపి నరకాన్ని నింపుతాను."

وَلَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِی الْاَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِیْهَا
مَعَایِشَ ؕ قَلِیْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 8
وَلَقَدْ خَلَقْنٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا
لِلْمَلٰٓىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ ۖۗ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ
اِبْلِیْسَ ؕ لَمْ یَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِیْنَ ﴿11﴾
قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ؕ قَالَ اَنَا
خَیْرٌ مِّنْهُ ۚ خَلَقْتَنِیْ مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ
طِیْنٍ ﴿12﴾
قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا یَكُوْنُ لَكَ اَنْ تَتَكَبَّرَ
فِیْهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِیْنَ ﴿13﴾
قَالَ اَنْظِرْنِیْۤ اِلٰی یَوْمِ یُبْعَثُوْنَ ﴿14﴾
قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِیْنَ ﴿15﴾
قَالَ فَبِمَاۤ اَغْوَیْتَنِیْ لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ
الْمُسْتَقِیْمَ ﴿16﴾
ثُمَّ لَاٰتِیَنَّهُمْ مِّنْ بَیْنِ اَیْدِیْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَعَنْ اَیْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَآىِٕلِهِمْ ؕ وَلَا تَجِدُ
اَكْثَرَهُمْ شٰكِرِیْنَ ﴿17﴾
قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُوْمًا مَّدْحُوْرًا ؕ لَمَنْ
تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ
اَجْمَعِیْنَ ﴿18﴾

وَيٰۤاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا
مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿19﴾

(19) ఓ ఆదమ్! నీవూ, నీ భార్యా, ఇద్దరూ స్వర్గంలో నివసించండి. ఎక్కడ ఏది మీ మనస్సు కోరినా దానిని తినండి. కాని ఈ వృక్షం దరిదాపులకు కూడా పోవద్దు. పోతే, దుర్మార్గులలో కలసిపోతారు."

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وٗرِيَ
عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا
عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَا مَلَكَيْنِ اَوْ
تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ﴿20﴾
وَقَاسَمَهُمَاۤ اِنِّيْ لَكُمَا لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿21﴾
فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ
لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ
وَّرَقِ الْجَنَّةِ ؕ وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَاۤ اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ
تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَاۤ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا
عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿22﴾
قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَاۤ اَنْفُسَنَا ٚ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا
وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿23﴾

(20) తరువాత షైతాను వారిని ప్రేరేపించాడు, పరస్పరం గుప్తంగా ఉన్న వారి మర్మాంగాలను వారి ముందు బహిర్గతం చేసేందుకు. వాడు వారితో ఇలా అన్నాడు : "మీ ప్రభువు మిమ్మల్ని ఈ వృక్షం వద్దకు పోవద్దని వారించటానికి కారణం, మీరు దైవదూతలు అయిపోతారనేదే లేదా మీకు శాశ్వత జీవితం లభిస్తుందనేదే." (21) ఇంకా వాడు ప్రమాణం చేసి వారితో : "నేను మీ నిజమైన శ్రేయోభిలాషిని" అని అన్నాడు. (22) ఈ విధంగా వారిద్దరినీ తన వైపునకు త్రిప్పుకున్నాడు. చివరకు వారు ఆ వృక్షాన్ని రుచిచూడగానే, వారి మర్మాంగాలు వారిముందు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. వెంటనే వారు తమ శరీరాలను ఆకులతో కప్పుకోసాగారు. వారి ప్రభువు వారిని పిలిచి ఇలా అన్నాడు : "నేను మిమ్మల్ని ఆ చెట్టువద్దకు పోవద్దని వారించలేదా? షైతాను మీకు బహిరంగ శత్రువని" చెప్పలేదా? (23) వారు ఉభయులూ ఇలా వేడుకున్నారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మేము అన్యాయం చేసుకున్నాము. నీవు గనక మమ్మల్ని మన్నించకపోతే, కనికరించకపోతే మేము నిశ్చయంగా సర్వనాశనం అయిపోతాము."

قَالَ اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي
الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿24﴾
قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَفِيْهَا تَمُوْتُوْنَ وَمِنْهَا
تُخْرَجُوْنَ ﴿25﴾ ع 2 15 9

(24) అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు : "దిగిపోండి, మీరు పరస్పరం శత్రువులు. ఒక నిర్ణీత కాలం వరకు మీకు భూమిలోనే నివాసమూ ఉపాధి సదుపాయాలూ ఉంటాయి." (25) ఇలా అన్నాడు : "మీరు అక్కడే బ్రతకాలి, అక్కడే చావాలి. చివరకు అక్కడి నుంచే వెలికి తీయబడతారు."

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِيْ
سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ۭ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ۙ ذٰلِكَ
خَيْرٌ ۭ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ
يَذَّكَّرُوْنَ ﴿26﴾
يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ اَخْرَجَ
اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۭ اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ
حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۭ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ
اَوْلِيَاۗءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿27﴾
وَاِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا عَلَيْهَآ اٰبَاۗءَنَا
وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۗءِ ۭ
اَتَقُوْلُوْنَ عَلَي اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿28﴾
قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۣ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ڛ كَمَا
بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ﴿29﴾

فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ۭ
اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿30﴾

(26) ఓ ఆదము సంతానమా! మేము మీపై దుస్తులను అవతరింపజేశాము. అవి మీ మర్మాంగాలను కప్పుతాయి. మీ అలంకరణకు సాధనంగా ఉంటాయి. అయితే భయభక్తుల దుస్తులే మంచి దుస్తులు. ఇది అల్లాహ్ సూచనలలోని ఒక సూచన. ప్రజలు దీనిద్వారా హితబోధను గ్రహిస్తారని!
(27) ఓ ఆదము సంతానమా! షైతాను మీ మాతాపితరులను స్వర్గం నుంచి బహిష్కరింపజేసినట్లు వారి మర్మాంగాలు పరస్పరం బహిర్గతం కావటానికి వారి వస్త్రాలను, వారిపైనుండి తొలగింపచేసినట్లు మళ్ళీ మిమ్మల్ని వాడు ఆపదకు గురిచెయ్యటం అనేది జరగకూడదు. వాడూ, వాడి సహచరులూ, మీరు వారిని చూడలేని ప్రదేశం నుండి మిమ్మల్ని చూస్తారు. మేము ఈ షైతానులను విశ్వసించని వారి కొరకు సంరక్షకులుగా చేశాము.
(28) ఏదైనా సిగ్గుమాలిన పని చేసినప్పుడు, వీళ్ళు ఏమంటారంటే, “ఈ పద్ధతినే మా తాత ముత్తాతలు అవలంబిస్తూ ఉండగా మేము చూశాము. ఇలా చెయ్యండి అని అల్లాహ్‌యే మమ్మల్ని ఆదేశించాడు.” ఇలా అను : “అశ్లీలమైన పనిని అల్లాహ్ ఎన్నడూ ఆదేశించడు. మీకు తెలియని వాటిని గురించి మీరు అల్లాహ్‌కు అంటగడుతున్నారేమిటి?
(29) ఇలా అను : “నా ప్రభువు సత్యాన్ని గురించి ఆదేశించాడు. ఇంకా మీరు ప్రతి ఆరాధనలో మీ ముఖాన్ని సరిగ్గా ఉంచుకోండి, ఆయన్నే వేడుకోండి, ధర్మాన్ని ఆయనకే అంకితం చేస్తూ, ఆయన మిమ్మల్ని పుట్టించిన విధంగానే మళ్ళీ మీరు పుట్టించబడతారు.
(30) అల్లాహ్ ఒక వర్గానికి రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు, ఇంకో వర్గానికి మార్గభ్రష్టత్వం పట్టుకుంది. ఎందుకంటే, వారు అల్లాహ్‌కు బదులుగా షైతానులను తమ సంరక్షకులుగా చేసుకున్నారు. అయినా వారు “మేము రుజుమార్గంలోనే ఉన్నాము” అనే భావిస్తున్నారు.

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِيْنَ ۧ ﴿31﴾ ع 3 6 10
قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ
وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ۭ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ كَذٰلِكَ
نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿32﴾

(31) ఓ ఆదము సంతానమా! ప్రతి ప్రార్థనా సమయంలో మీ వస్త్రాలంకరణపట్ల శ్రద్ధ వహించండి. తినండి, త్రాగండి, హద్దులు మీరకండి. అల్లాహ్ హద్దులు మీరే వారిని ప్రేమించడు. (32) ఇలా అను : “అల్లాహ్ తన దాసుల కొరకు ప్రభవింపజేసిన సుందరమైన వస్త్రాలను పరిశుద్ధ వస్తువులను నిషేధించినది ఎవరు? ఇలా అను : ఇవన్నీ ఇహపరాల్లో కేవలం విశ్వాసుల కొరకే, ఈ విధంగా మేము మా సూచనలను జ్ఞానం ఉన్న వారికొరకు విశదపరుస్తున్నాము.

ఆరాఫ్ సూరా 1 – 30 ఆయత్‌ల వివరణ

వ్యాఖ్యానం : సూరె ఆరాఫ్ మక్కాలో అవతరించబడింది. ఇది ఖుర్ఆన్ సూరాల్లో ఏడవది. ఇందులో 206 వాక్యాలు, 24 రుకూలు గలవు. ఆరాఫ్ అంటే ఎత్తయిన ప్రదేశం లేదా కట్టడము అని అర్థం. 47, 146 వాక్యాల్లో ఆరాఫ్‌లో ఉన్న వారి గురించి ప్రస్తావించబడింది. సూరె అన్ ఆమ్ అవతరించబడినపుడే సూరె ఆరాఫ్ కూడా అవతరించబడింది. అయితే ఏది ముందు అవతరించిందనే విషయం మాత్రం చెప్పలేం. కాని పరిశీలిస్తే మాత్రం రెండు ఒకే సమయంలో అవతరించబడ్డాయని తెలుస్తుంది. సూరె అన్ ఆమ్, సూరె ఆరాఫ్ రెండూ వివరణాత్మకమైన సూరాలు, ఇక్కడ మక్కీ సూరాల అవతరణకు కారణాలను ప్రస్తావించటం తప్పనిసరి అనిపిస్తుంది. మదనీ సూరాలు కొంచెం ప్రయత్నిస్తే వాటి అవతరణా కారణాలు, కాలాలు తెలుసుకోవచ్చును.

ఇంకా చాలా సూరాల వివరాలు అయితే ప్రామాణిక హదీసుల్లో చాలా సులభంగా లభిస్తాయి. కాని మక్కీ సూరాల గురించి మన వద్ద పూర్తి వివరాలు లేవు. తెలిసినా అవి చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ఎందుకంటే ఆ కాలం తేదీలు, దినాలు వివరంగా లిఖించబడి లేవు. అందువల్ల మక్కీ సూరాల గురించి చారిత్రక ఆధారాలకన్నా వాటి కారణాల వైపు సూచనలిచ్చే ఆధారాలను మాత్రమే నమ్మవలసివస్తుంది. వీటి ద్వారానే ఒక వాక్యం గురించైనా లేదా ఒక సూరా గురించైనా మనం ఇది ఫలానా తేదీన లేదా, ఫలానా సందర్భంలో లేదా ఫలానా రోజు అవతరించబడింది అని ఖచ్చితంగా చెప్పలేము. సాధ్యమైనంత వరకు ఒక వైపు మక్కీ సూరాల లోపలి ఆధారాలు, మరొకవైపు ప్రవక్త (స) మక్కి జీవితాన్ని ముందు ఉంచి రెంటిపై విచారించి ఏ సూరాకు ఏ కాలంతో సంబంధం ఉంది? అని నిర్ణయిస్తాము. ఇలాంటి ఆలోచనా విధానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రవక్త (స) మక్కీ జీవితాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే ఇస్లాం సందేశం రీత్యా మనకు నాలుగు కాలాలు కనబడతాయి. (1) మొదటి కాలం దైవదౌత్యం నుండి దౌత్య ప్రచారం వరకు, సుమారు మూడు సంవత్సరాలు, ఇందులో సందేశ ప్రచారం రహస్యంగా ప్రత్యేక వ్యక్తులకు చేయడం జరిగేది. ఈ విషయం మక్కాలోని సామాన్యులకు తెలిసేది కాదు. (2) రెండవ కాలం దైవదౌత్య ప్రచారం నుండి అత్యాచారాలు, దుర్మార్గాలు, అల్లర్లు ప్రారంభం వరకు – సుమారు రెండు సంవత్సరాల వరకు ఈ కాలంలో మొదట వ్యతిరేకత మొదలయింది. ఆ తరువాత తిరస్కారంగా రూపుదాల్చింది.

క్రమంగా హేళన, ఎగతాళి, అపోహలు, తిట్లు, అబద్ధపు అభాండాలు, ధిక్కారం, బహిష్కరణ వరకు పరిస్థితి వచ్చింది. చివరికి పేద, అనాథ, బలహీనులైన ముస్లింలు హింసకు గురయ్యారు. (3) మూడవ రకం కష్టాలు

ప్రారంభం (దైవదౌత్యం) నుండి అబూతాలిబ్ మరియు ఖదీజా మరణం వరకు (దైవదౌత్యం 10) సుమారు 5 లేక 6 సంవత్సరాలు, ఇందులో వ్యతిరేకత చాలా తీవ్రరూపం దాల్చింది. చాలామంది ముస్లిములు అవిశ్వాసుల అత్యాచారాలను, దుర్మార్గాలను భరించలేక అబిసీనియా (ఇథియోపియా) వైపు వలసపోయారు. ప్రవక్త (స) మరియు ఆయన కుటుంబ సభ్యులతో, ఇతర ముస్లిములతో వారు సామాజిక, ఆర్థిక సంబంధాలను త్రెంచుకున్నారు. (సంఘ బహిష్కరణకు గురిచేశారు). ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో, స్నేహితులతో కలసి షోబె అబీతాలిబ్‌లో (బంధించి) ఉంచబడ్డారు. (4) నాల్గవ రకం (దైవదౌత్యం) 10 నుండి దైవదౌత్యం 13 వరకు, సుమారు మూడు సంవత్సరాలు. ఇది ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులకు కఠినమైన కష్టకాలంగా పరిణమించింది. మక్కాలో జీవించటం దుర్భరమైపోయింది. తాయిఫ్ వెళ్ళారు. అక్కడ కూడా రక్షణ లభించలేదు. హజ్ కాలంలో ప్రతి తెగవారితో ఇస్లాం స్వీకరించమని మరియు తనకు సహాయం చేయమని ప్రాధేయపడేవారు. కాని అన్ని వైపుల నుండి తిరస్కారమే ఎదురయింది. ఇటు మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని చంపటానికి లేదా బంధించటానికి, లేదా ఆయన్ని బహిష్కరించటానికి కుట్రలు పన్నుతున్నారు. చివరికి అల్లాహ్ దయవలన అన్సార్ల హృదయాలు ఇస్లాం కొరకు తెరుచుకున్నాయి. వారి ఆహ్వానంపై ప్రవక్త (స) మదీనా వలసపోయారు. ప్రతికాలంలో అవతరించబడిన సూరాలు అంశాలరీత్యా, వివరించే పద్ధతి రీత్యా, ఇతర సూరాలకన్నా భిన్నంగా ఉంటాయి. వీటిలో చాలా స్థానాల్లో కొన్ని సూచనలు కారణాలను కాలాలను సూచిస్తాయి. ప్రతి కాలం యొక్క ప్రత్యేకతల ప్రభావం ఆ కాలంలో అవతరించబడిన ఆయత్‌లలో చాలా వరకు కనబడుతుంది. ఈ సూరా ప్రధానాంశం దైవదౌత్యం. వెనుకటి సూరాలో ఏకత్వం గురించి చర్చించబడింది. తిరస్కారులను దైవప్రవక్తకు విధేయులయ్యేటట్లు వారిని వత్తిడికి గురిచేయటమే ఇందలి ప్రధానమైన విషయం.

2వ ఆయత్ : ఈ వాక్యం ద్వారా ప్రవక్త (స)ను నిర్భయంగా తన బాధ్యత నిర్వర్తించమని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. ఈ కాలంలో అవిశ్వాసులు వ్యతిరేకతను తమ ప్రధాన లక్ష్యంగా చేసుకున్నారు. అవిశ్వాసులు తమకు సాధ్యమైన అన్ని మార్గాలను అవలంబించటానికి సిద్ధమయ్యారు. ఈ గ్రంథం ద్వారా తీర్పుదినం గురించి వివరంగా తెలుపమని, వాళ్ళు విశ్వసిస్తారు, విశ్వసించరు – ఈ విషయం గురించి మిమ్మల్ని ప్రశ్నించటం జరగదని, మీపై కేవలం సందేశాన్ని అందజేయవలసిన బాధ్యత మాత్రమే ఉందని ప్రవక్త (స)కు తెలుపటం జరిగింది.

4, 5వ వాక్యాల్లో అల్లాహ్‌శిక్ష రాత్రి సమయంలోనూ రావచ్చు, పగటి సమయంలోనూ రావచ్చు. ఏ సమయంలో వచ్చినా దాన్ని ఎవరూ ఆపలేరు, దాన్నుండి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. కేవలం అల్లాహ్ రక్షించిన వారే తప్పించుకోగలరు అని ఇక్కడ ఖురైషులను హెచ్చరించటం జరిగింది. ఎన్నో జాతులపై రాత్రి వేళైనా లేదా పగటి వేళైనా అల్లాహ్ ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడే శిక్షను పంపడం జరిగింది. అవి నాశనం చేయబడ్డాయి. వారిలో ఎవరూ అల్లాహ్‌కు ఎదురుగా నిలబడలేకపోయారు. ఇంకా ప్రతి జాతివారు తమ నేరాన్ని ఒప్పుకుంటూ తమ్ము తాము దైవశిక్షకు గురిచేసుకున్నారు. ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఒకవేళ మీరు కూడా ఈ అవతరించబడిన దానిని అనుసరించకపోతే మీ పర్యవసానం కూడా ఇదే అవుతుంది అని హెచ్చరించబడింది. 6వ వాక్యంలో ఉమ్మతీలను "మీ వద్దకు ప్రవక్తలు వచ్చారా? వారు మీకు మా సందేశాన్ని అందించారా?" అని ప్రశ్నించబడుతుంది. అక్కడ వాళ్ళు ఇలా సమాధానమిస్తారు: "ఓ అల్లాహ్! నిస్సందేహంగా నీ ప్రవక్తలు మా వద్దకు వచ్చారు కాని మా జాతకం బాగులేక మేము వారిని అనుసరించలేదు." ఇంకా, ప్రవక్తలను ఇలా ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది, "మీరు మా సందేశాన్ని మీ ఉమ్మతీలకు అందజేసారా? వారు దాని పట్ల ఏ విధంగా ప్రవర్తించారు?"

ప్రవక్తలు ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తారు. 8, 9 వాక్యాలలో సత్కార్యాలను, దుష్కార్యాలను తూచే విషయాన్ని గురించి తెలుపబడింది. ఇది తీర్పుదినంనాడు జరుగుతుంది. దీన్ని గురించి ఖుర్ఆన్‌లో చాలాచోట్ల పేర్కొనడం

జరిగింది. హదీసుల్లో కూడా చాలా చోట్ల దీని ప్రస్తావన వచ్చింది. దీని అర్థం ఏమిటంటే కర్మలు తూనికలో తూయబడతాయి. ఎవరి సత్కార్యాల పళ్ళెం బరువుగాఉంటుందో వారే సాఫల్యం పొందుతారు. ఎవరి సత్కార్యాల పళ్ళెం తేలికగా ఉంటుందో వారు సాఫల్యం పొందరు. ఈ కార్యాలు ఎలా తూయబడతాయి? ఎందుకంటే ఇవి ఘనపదార్థాలు కావు. వాటికి ఆకారం లేదు, ఈ విషయంలో ఒకరి అభిప్రాయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు వాటికి శారీరక ఆకారం కల్పించి వాటిని తూయడం జరుగుతుంది. రెండవ అభిప్రాయం ఏమిటంటే వారి కర్మలు వ్రాయబడి ఉన్న చిట్టాలు తూయబడతాయి. మూడవ అభిప్రాయం ఏమిటంటే ఆ కర్మలు చేసిన వారినే తూయడం జరుగుతుంది. ఈ అభిప్రాయాలన్నింటికీ సహీ హదీసుల్లో సరైన సాక్ష్యాధారాలూ ఉన్నాయి. అందువల్ల ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ మూడూ సాధ్యం కావచ్చు అని అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఏది ఏమైనా త్రాసు, పాపపుణ్యాలు తూయబడటం అనేది ఖుర్ఆన్ హదీసుల్లో సత్యమని ధృవీకరించబడింది. దీన్ని తిరస్కరించేవారు దీన్ని గురించి కల్పనలు చేసేవారు మార్గభ్రష్టతకు గురవుతారు. అయితే ఈ ఆధునిక యుగంలో దీన్ని ఎంతమాత్రం తిరస్కరించలేము. ఆకారం, ఘనరూపం, బరువులేని వస్తువులను కూడా తూయటం జరుగుతుంది. 10వ వాక్యంలో అల్లాహ్ తన లెక్కలేని అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసి తన దాసులను తన ఆజ్ఞాపాలన చేయాలని, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండాలని ఉపదేశించాడు. సృష్టికర్త మానవుల కొరకు భూమిని శాంతి భద్రతల నిలయంగా చేసాడు. దానిపై పర్వతాలను నియమించాడు. నదులను ప్రవహింపజేశాడు. సుందరమైన భవనాలు నిర్మించటం నేర్పాడు. భూమిపై ఉండే వస్తువుల, జంతువుల వినియోగాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసాడు. ఆహార పానీయాల ఏర్పాటు చేసాడు. వీటిని అనుభవిస్తూ మానవుడు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలపాలి. ఇంకా అతన్ని అధికంగా ప్రార్థిస్తూ ఉండాలి. కాని వాస్తవమేమిటంటే, చాలామంది మానవులు చాలా స్వల్పంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నారు.

11వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ) గౌరవాన్ని ఉన్నత స్థానాన్ని, ప్రత్యేకతలను పేర్కొన్న తరువాత సర్వ మానవాళిని ఇబ్లీసు వారి బద్ధశత్రువు అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఇబ్లీసు ఆదమ్(అ) కాలం నుండే వారి, వారి సంతానం పట్ల ఈర్ష్యా భావం కలిగి ఉన్నాడు. ఇంకా వారిని ఇహపరాల రీత్యా నష్టపరిచే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. అందువల్ల వాడినుండి తమ్ము తాము కాపాడుకోవడం తప్పనిసరి, వాక్యంలో (ఖలఖ్‌నాకుమ్) అని బహువచనాన్ని ఉపయోగించటం జరిగింది. కాని ఆదమ్(అ)ని ఉద్దేశించి ఉంది. అంటే ఆదమ్ (అ), మానవులందరికీ తండ్రివంటివారు. అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ని మట్టితో తన చేతులతో సృష్టించి మానవ రూపం ప్రసాదించిన తరువాత ఆయనలో ఆత్మను ఊదాడు. ఆ తరువాత దైవదూతలందరినీ ఆయనకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయమని ఆదేశించాడు. వెంటనే దైవదూతలందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. కాని ఇబ్లీసు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయదానికి తిరస్కరించాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ "నేను సజ్దా చేయమని ఆదేశించినా నిన్ను సజ్దా చేయకుండా ఆపిందెవరు?" అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ఇబ్లీసు ఇలా అన్నాడు, "నేను అతనికన్నా గొప్పవాడిని, నన్ను నువ్వు అగ్నితో సృష్టించావు. అగ్ని మట్టికన్నా ఉన్నతమైనది." ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, ఇబ్లీసు అగ్ని మరియు మట్టి యొక్క ధర్మాలపై తన దృష్టిని కేంద్రీకరించాడు. అతన్ని అల్లాహ్ సృష్టించాడనీ, ఇంకా అతనిలో ఆత్మను ఊదాడని మరచిపోయాడు. మీరందరూ అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయండి అనే ఆదేశాన్ని తన వృధా కల్పనల ద్వారా తిరస్కరించాడు. ఈవిధంగా దైవకారుణ్యానికి దూరమయ్యాడు.

"అగ్ని మట్టికన్నా గొప్పది" అనే వాడి వాదన కూడా సరైనది కాదు. ఎందుకంటే మట్టిలో నమ్రత, వివేకం, ఆలోచనా మరియు నిలకడ లాంటి స్వభావాలు ఉన్నాయి. మట్టిలో అనేక రకాల మొక్కలు, చెట్లు పండుతాయి. ఇందులో మానవుల, జంతువుల ఆహారం ఉంది. దీనికి విరుద్ధంగా అగ్ని వస్తువులను నాశనం చేస్తుంది. ఇంకా

అందులో ఆగ్రహం, ఆవేశం, వేగం మొదలైన స్వభావాలు ఉన్నాయి. ఈ కారణంగానే ఇబ్లీసు అగ్ని వల్ల మోసపోయాడు. ఆదమ్ (అ) మట్టితో సృష్టించబడినందువల్ల ఆయన అల్లాహ్ ముందు వినయవిధేయతలో ప్రవర్తించాడు. తన అపరాధాన్ని అంగీకరించి మన్నించమని వేడుకున్నాడు.

13వ వాక్యంలో ఇబ్లీసు ఇలా అన్నాడు, "ఓ ప్రభూ! ఆదమ్ మరియు అతని సంతానం సజీవం చేయబడే తీర్పు దినం వరకు నాకు వ్యవధి నివ్వు." అల్లాహ్ వాడికిప్రళయం వరకు గడువు ఇచ్చాడు. సూరతుల్ హిజ్ర్ (37, 38)లో ఇలా ఉంది : "వ ఇలా యౌమిల్ వఖ్తిల్ మఅలూమ్". ఇక్కడ నిర్ణీత సమయం అంటే ప్రళయం అని అర్థం. ఇబ్లీసు ఉద్దేశం ఆదమ్ సంతానంలోని అధికులను మార్గభ్రష్టులుగా చేయుట మాత్రమే. ఈవిధంగా ఆదమ్‌తో ప్రతీకారం తీర్చుకున్నట్లు అవుతుంది. ఆదమ్ వల్లే ఇబ్లీస్ దైవకారుణ్యానికి దూరమయ్యాడు. ఎప్పుడైతే అల్లాహ్ ఇబ్లీస్ కోరికను సరేనన్నాడో గర్వంగా ముందుకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు – నీవు నన్ను మార్గభ్రష్టుడ్ని చేసి వేసావు, సరే, నేను మానవులను శాంతంగా బ్రతకనివ్వను. వారిని పీడిస్తాను. వారిని నీ మార్గానికి దూరంచేసివేస్తాను. వారిని అన్ని వైపుల నుండి చుట్టుముడుతాను, సత్కార్యాల నుండి ఆపుతాను, చెడును ఆకర్షణీయంగా చేసి వారి ముందుంచుతాను. దీనివల్ల వారు అహంభావానికి గురవుతారు. వారిలో చాలామంది కృతఘ్నుతకు పాల్పడతారు. నిన్ను ప్రార్థించరు. ఏకత్వం (తౌహీద్)పై నిలకడగా ఉండరు.

దైవలీల చూడండి, ఇబ్లీస్ యొక్క ఈ అనుమానం ఈ వాదన వాస్తవమే అనిపిస్తుంది. చాలామంది మానవులు ఇబ్లీస్‌ను అనుసరించారు. అల్లాహ్ సూరె సబా (20)లో ఇలా ఉపదేశించాడు : "ఇంకా ఇబ్లీసు ఆదమ్ సంతానం పట్ల తన అనుమానాన్ని నిజం చేసి చూపించాడు. విశ్వాసుల్లోని ఒక వర్గం తప్ప అందరూ అతన్ని అనుసరించారు. అందువల్లే అంతిమ దైవప్రవక్త (స) షైతాన్ బారినుండి అన్ని విధాలా అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటూ ఉండేవారు. అహ్మద్, అబూదావూద్, నసాయి, ఇబ్నెమాజా, ఇబ్నె హిబ్బాన్ మొదలైన వారు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) నుండి ఇలా ఉల్లేఖించారు : "ప్రవక్త (స) ఉదయం, సాయంత్రం ఎప్పుడూ దీన్ని విడిచిపెట్టేవారు కారు. "అల్లాహుమ్మ ఇన్నీ అస్అలుకల్ అఫ్వ వల్ ఆఫియత ఫీ దీని వ దున్‌యా.... (సహీహ్ అబూదావూద్ : హ.నెం. 5074) లో ప్రవక్త (స) షైతానుల చెడు నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరడం జరిగింది.

18వ వాక్యంలో అల్లాహ్ షైతాన్‌ని శపిస్తూ దైవకారుణ్యం నుండి దూరం చేస్తూ మరోసారి "నీవు ఇక్కడ నుండి పరాభవము చెంది, నీచుడవై వెళ్ళిపో." అయితే నువ్వు నీ అనుచరులు దీన్నిమాత్రం గుర్తుంచుకోండి. "వాళ్ళు నిన్ను అనుసరిస్తే నేను మీ అందర్నీ నరకంలో పడవేస్తాను" అని అన్నాడు.

20వ వాక్యంలోని ఆదమ్, హవ్వాల వృత్తాంతం అంతా సూరెబఖరాలో పేర్కొనబడింది. ఖుర్ఆన్ 23 సం.లలో అవతరించబడింది. ఈ కాలంలో చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలనుండి వివిధ జాతుల వారు వస్తుండేవారు. అందువల్లనే ఖుర్ఆన్‌లో ఒకే సంఘటనను అనేకసార్లు వివిధ రూపాల్లో వివరించడం జరిగింది. వినేవారు దాన్నుండి హితబోధ గ్రహించాలని, అల్లాహ్ ఇబ్లీస్‌ని దైవదూతల వర్గం నుండి బహిష్కరించాడు. ఇంకా ఆదమ్ అతని భార్య హవ్వాల కొరకు స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలను, ఫలాలను ధర్మసమ్మతం చేసాడు. కేవలం ఒక్క వృక్షం నుండి తినరాదని వారిని వారించటం జరిగింది. ఇంకా "చూడండి, ఒకవేళ మీరు దీని దరిదాపులకు పోయినా మీపై మీరు అన్యాయం చేసుకున్నవారిలా అయిపోతారు" అని హెచ్చరించటం జరిగింది. షైతాన్ వారిని స్వర్గంలో చూసిన వెంటనే వారిపై అతని ఈర్ష్య కట్టలు త్రెంచుకుంది.

వారిని ఎలాగైనా మోసగించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. దీని ద్వారా వాళ్ళు అనుభవిస్తున్న అనుగ్రహాల నుండి వారు ధరించిన రమణీయమైన దుస్తులను వారు పోగొట్టుకోవాలని కుట్రపన్నాడు. దీనికిగాను షైతాను వారితో

అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు పలుకుతూ "మీ ప్రభువు మిమ్మల్ని ఈ చెట్టు దరిదాపులకు పోకూడదని ఎందుకు వారించాడంటే, ఒకవేళ మీరు దాన్ని తింటే దైవదూతలైపోతారు. లేదా అమరులైపోతారు. మీరు స్వర్గంలో నిరంతరం ఉంటారు" అని అన్నాడు. ఇబ్లీసు తన మాట ధృవీకరణకు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి నేను మీ శ్రేయోభిలాషిని అని, అందువల్లే ఈ రహస్యాన్ని మీకు చెప్తున్నాను" అని అన్నాడు.

22వ వాక్యంలో షైతాన్ వారిద్దరినీ ఉన్నత స్థానం నుండి నీచ స్థానానికి దిగజార్చాడు. దీన్ని గురించి ఈ విధంగా కూడా వ్యాఖ్యానించటం జరిగింది. "షైతాన్ వారిద్దరినీ పాపకార్యం చేయమని ప్రోత్సహించాడు. వారు షైతాన్ మోసానికి గురై నిషేధించబడిన వృక్షం నుండి తిన్నారు. వెంటనే దైవ అవిధేయతకు తగిన ప్రతిఫలం వారి ముందుకు రానే వచ్చింది. వారి దుస్తులు వారి శరీరాల నుండి అదృశ్యమైనాయి. వారికి వారి మర్మాంగాలు కనబడ్డాయి. వెంటనే వారు ఆకులతో తమ శరీరాలను కప్పుకోసాగారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆగ్రహిస్తూ ఇలా అన్నాడు : "నేను మిమ్మల్ని ఆ చెట్టు వద్దకు పోవద్దని వారించలేదా? ఇంకా షైతాన్ మీ బద్ధశత్రువని అనలేదా?" అప్పుడు వారిద్దరూ తమ తప్పును ఒప్పుకున్నారు. అల్లాహ్ వారిని తమ పొరపాటు క్షమాపణ కొరకు ఈ దుఆ పఠించమని నేర్పాడు.

కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు ఆదమ్ (అ)లో అయిదు మంచిగుణాలు ఉండేవని, అవి ఆదమ్ (అ) తన తప్పును అంగీకరించారని, దానిపై పశ్చాత్తాపపడ్డారని, తన్ను తాను నిందించుకున్నారని, వెంటనే క్షమాపణ వేడుకున్నారని, దైవకారుణ్యం నుండి నిరాశ చెందలేదని. అలాగే ఇబ్లీసులో అయిదు చెడుగులు ఉండేవి. వాడు తన తప్పును అంగీకరించలేదు, దానిపై పశ్చాత్తాపపడలేదు, తన్ను తాను నిందించుకోలేదు, తన ప్రభువుకే అభ్యంతరం తెలిపాడు. ఇంకా క్షమాపణ వేడుకోలేదు. దైవ కారుణ్యం నుండి నిరాశ చెందాడు.

24వ వాక్యంలో ఆదమ్ మరియు హవ్వాలను అల్లాహ్ క్షమించాడు. కాని వారు అవిధేయతకు పాల్పడినందుకు స్వర్గంలో చోటు లేదని, ఇబ్లీసు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయడాన్ని తిరస్కరించాడని మీరిద్దరూ నిషిద్ధ వృక్షం నుండి తిని అవిధేయతకు పాల్పడ్డారని, అందువల్ల మీ నివాసం భూమి మాత్రమేనని, ప్రపంచం ఉన్నంత వరకు మీకు మీ సంతానానికి మరియు ఇబ్లీసు – వారి సంతానానికి మధ్య శత్రుత్వం ఉంటుందని, మీరందరూ భూమిపైనే ఉంటారని, మరియు ప్రపంచంలో స్వల్ప కాలిక అనుగ్రహాలను చావు వచ్చేవరకు లాభం పొందుతారని, అక్కడే సజీవంగా ఉంటారని, అక్కడే చనిపోతారని, తీర్పుదినం నాడు అక్కడే లేపబడతారని ఆదేశించాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా అన్నారు : వ్యాఖ్యానకర్తలు అసత్యమైన ఇస్రాయీలీ ఉల్లేఖనాలను కూడా పేర్కొంటూ ఆదమ్, హవ్వా, ఇబ్లీస్ మొదలైన వారు దిగిన ప్రదేశాలను కూడా సూచించారు. ఒకవేళ వాటిని పేర్కొనడంలో ఏమాత్రం లాభం ఉన్నా, వాటిని అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో లేదా ప్రవక్త (స) వివరించేవారే.

26వ వాక్యంలో అల్లాహ్ మానవునికి భూమిపై నివసించటానికి నివాసం ఏర్పాటు చేసాడని, అన్నపానీయాల కొరకు అనేక రకాల వస్తువులను ప్రసాదించాడని, స్వర్గం దుస్తులు కోల్పోయిన తరువాత దుస్తులను ప్రసాదించాడని, దాని ద్వారా మానవుడు శరీరాన్ని కప్పుకుంటాడని ఇంకా అందాన్ని, అలంకరణని సమకూర్చుకుంటాడని ఉంది. వీటన్నిటినీ అనుభవించి కృతజ్ఞుడై అల్లాహ్‌ని విశ్వసించాలి. షిర్క్ మరియు పాపాల నుండి పశ్చాత్తాపపడాలి. రుజుమార్గాన్ని అవలంబించాలి. అందువల్లే అల్లాహ్ దీని తర్వాత దైవభీతి గల దుస్తులు ధరించాలనీ, అంటే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ జీవితం గడపాలనీ, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ గడిపితే చాలా మంచిదని ఆదేశించాడు.

27వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌తఆలా మరోసారి మానవులనుద్దేశించి వారిని షైతాన్ చెడు నుండి హెచ్చరించాలనీ, వాడి కుట్రలకు గురికాకుండా కాపాడుకోవాలని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ఇబ్లీసు గురించి ఈ విధంగా తెలిపాడు, "ఇబ్లీసు మరియు వాడి సైన్యం మిమ్మల్ని చూస్తున్నారు. కాని మీరు మాత్రం వారిని చూడలేరు." దీని

ఉద్దేశం మానవులను హెచ్చరించటమే. ఎందుకంటే వారికి కనబడని శత్రువు వారికోసం పొంచి ఉన్నాడు. ఇలాంటి శత్రువు చాలా ప్రమాదకరమైనవాడు. ఇలాంటి వారి నుండి రక్షించుకోవటం చాలా కష్టమైన పని. మాలిక్ బిన్ దీనార్ ఇలా అనేవారు, "మీకు కనబడకుండా మిమ్మల్ని చూస్తున్నవాడు బద్ధ శత్రువు అవుతాడు. ఇలాంటి వారిని ఎదుర్కోవడం చాలా కష్టమైన పని. ఎవర్ని అల్లాహ్ రక్షిస్తాడో వారే వీరి అల్లర్ల నుండి రక్షించబడతారు. దీని ఆధారంగా కొందరు షైతాన్‌ని ఎవరూ చూడలేరు అని వాదిస్తారు. కాని సత్యమైన హదీసుల ఆధారంగా మానవుడు షైతాన్‌ని కూడా చూడగలడని రుజువవుతుంది. కొన్ని సమయాల్లో షైతాన్ మానవుణ్ణి చూస్తాడు. కాని మానవుడు షైతాన్‌ని చూడలేడు. దీని తరువాత అల్లాహ్ మరోసారి హెచ్చరిస్తూ అల్లాహ్ అవిశ్వాసులపై షైతానులను నియమిస్తాడని, వారు వారి మనసుల్లో ఉన్న విశ్వాసం వెలుగును హరిస్తారని, ఇంకా వారిని అల్లర్లకు ఉపద్రవాలకు గురిచేస్తారని, వారి కళ్ళకు గంతలు కట్టడం జరుగుతుంది. అప్పుడు వారికి సత్కార్యాల పట్ల భయం, దుష్కార్యాల పట్ల ఆసక్తి అధికమవుతుంది. వాళ్ళు షైతాన్ ప్రాణ స్నేహితుల్లా మారిపోతారు.

28వ వాక్యంలో అరబ్ ముష్రికుల్లో నీచమైన దురాచారం ఒకటి ఉండేది. అది ఏమిటంటే ఖురైష్‌లు తప్ప ఇతర ముష్రికులందరూ (స్త్రీలు, పురుషులు) బైతుల్లాహ్ చుట్టూ నగ్నంగా తవాఫ్ చేసేవారు. అల్లాహ్ దాస్యంలో ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు. ఇంకా ఇతర పాపాలు కూడా చేసేవారు. ఇంకా మా తాతముత్తాతలను ఇలాగే చేస్తూ ఉండగా చూసాము. అల్లాహ్ మాకు ఇలాగే చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్‌కు మా ఈ పనులు ఇష్టం లేకపోతే మా మనసుల నుండి వాటిపట్ల గల శ్రద్ధ, ఆసక్తులను మాయం చేసేవాడు అని చెప్పేవారు. ముష్రికుల ఈ రెండు సాక్ష్యాలు కూడా సరైనవి కావు. అందువల్ల మొదటి సాక్ష్యం అజ్ఞానులను అనుసరించటం అవుతుంది. జ్ఞానవంతులు ఎన్నడూ, అంధానుసరణకు పాల్పడరు. ఇంకా రెండవది; అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించటం, అందువల్లే అల్లాహ్ దీన్ని ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఏనాడూ దుష్కార్యాలను గురించి ఆదేశించడు. ఆయన కేవలం సద్గుణాల గురించి ఆదేశిస్తాడని చెప్పడం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో రుజుమార్గాన్ని వదలి తాతముత్తాతలను అనుసరించేవాళ్ళను కఠినంగా హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే ఇది సత్యవంతుల అనుసరణ కాదు, ఇది అవిశ్వాసుల అనుసరణ అవుతుంది. ఎందుకంటే అవిశ్వాసులు మాత్రమే ఇలా అనేవారు అని ఇమామ్ షౌకానీ (ర) అభిప్రాయపడ్డారు. "నిస్సందేహంగా మేము మా తాతముత్తాతలను ఈ పద్ధతినే అనుసరిస్తూ ఉండగా చూసాము. మేము వారి అడుగుజాడల్లోనే నడుస్తాం." (జుఖ్‌రుఫ్ : 22) ఇంకా "మేము మా తాతముత్తాతలను ఈ పద్ధతినే అనుసరిస్తూ ఉండగా చూసాము. అల్లాహ్ కూడా మమ్మల్ని ఈ మార్గం గురించే ఆదేశించాడు." (అల్ ఆరాఫ్ : 28). అనుసరించేవాడు కూడా మా తాతముత్తాతలు ఈ పద్ధతినే అనుసరించేవారు ఇంకా, అల్లాహ్ దీన్ని గురించే ఆదేశించాడు అనే చెడు ఆలోచన లేకపోతే దాన్ని అనుసరించడు. ఈ చెడుగుణం వల్లనే యూదులు తమ పద్ధతినీ, క్రైస్తవులు తమ పద్ధతిని, బిద్అతీలు తమ కల్పనలను అనుసరిస్తున్నారు. ఇంతకంటే మార్గభ్రష్టత్వం ఏముంటుంది? ఈ అనుచరులు దైవగ్రంథం ప్రవక్త సాంప్రదాయం ఉండగా ఇతరుల మాటలను, ఉద్దేశాలనూ అనుసరిస్తున్నారు.

29వ వాక్యంలో హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ "కమా బదాఅకుమ్ తవూదూన్" అనే వాక్యం గురించి అనేక అర్థాలు నిర్వచించారు. చివరగా ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) వ్యాఖ్యానానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. ఎలాగైతే అల్లాహ్ ఆదమ్ సంతానాన్ని విశ్వాసి, అవిశ్వాసిగా సృష్టించాడో, అలాగే. ఇంకోచోట ఇలా ఉంది : "హువల్లజీ ఖలఖకుమ్ ఫమిన్‌కుమ్ కాఫిరన్ వ్వ మిన్‌కుమ్ మూమిన్." – ఆయనే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు, మీలో విశ్వాసులూ ఉన్నారు, అవిశ్వాసులూ ఉన్నారు. (అత్తగాబున్). ఇదేవిధంగా తీర్పుదినం నాడు వారిని విశ్వాసులుగా, అవిశ్వాసులుగా లేపుతాడు. ఈ వ్యాఖ్యానాన్ని సమర్థిస్తూ అనేక హదీసులు ఉన్నాయి. వాటి భావం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మానవుణ్ణి ప్రారంభంలోనే స్వర్గవాసి లేదా నరకవాసిగా సృష్టిస్తాడు. అతని జాతకంలో ఉన్నట్లుగానే అతని మరణం సంభవిస్తుంది. అదేవిధంగా తీర్పుదినం

قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا
بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿33﴾
وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا
يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿34﴾
يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ
يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿35﴾
وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَآ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿36﴾
فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِاٰيٰتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ ؕ
حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ قَالُوْٓا
اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قَالُوْا
ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا
كٰفِرِيْنَ ﴿37﴾

(33) ఇలా అను : “నా ప్రభువు నిషేధించినవి :
కేవలం సిగ్గుమాలిన పనులు – అవి
బహిర్గతమైనవైనా, గుప్తమైనవైనా. దుష్కార్యాలు,
సత్యధిక్కారం, ఎటువంటి ప్రమాణం లేకుండా
ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట, మీకు
తెలియని విషయాన్ని గురించి మీరు అల్లాహ్‌పై
అభాండాలు వేయటం. (34) ప్రతి జాతికి ఒక
గడువు నిర్ణయించబడి ఉంది. వారి గడువు పూర్తి
అవగానే, ఒక్క గడియ కూడా వెనకా ముందూ
అవటం అసంభవం. (35) ఓ ఆదము సంతానమా!
గుర్తుంచుకోండి, ఒకవేళ మీవద్దకు మీనుండే నా
వాక్యాలను బోధించే ప్రవక్తలు వచ్చినప్పుడు,
అవిధేయతకు దూరంగా ఉంటూ తనను తాను
సంస్కరించుకునే వానికి భయంకానీ దుఃఖంకానీ
కలగదు. (36) మా వాక్యాలను ధిక్కరించి వాటిపట్ల
తలబిరుసుతనంగా ప్రదర్శించే వారే నరక వాసులు
అవుతారు. వారు అక్కడే శాశ్వతంగా ఉంటారు.
(37) అల్లాహ్‌పై అసత్యపు అభాండాలు వేసేవానికంటే
లేదా అతని వాక్యాలను తిరస్కరించేవాని కంటే పరమ
దుర్మార్గుడెవడు? ఇటువంటి వారు తమ విధివ్రాత
ప్రకారం తమ భాగాన్ని పొందుతారు, చివరికి వారి
ఆత్మలను తీయుటకు మా దైవదూతలు వచ్చి ఇలా
అంటారు, :“మీరు అల్లాహ్‌కు బదులుగా వేడుకునే
ఆ ఆరాధ్య దైవాలు ఎక్కడున్నారు?” వారు ఇలా
అంటారు : “వారంతా మా నుండి తప్పిపోయారు.”
ఇంకా వారు “మేము నిజంగానే సత్యతిరస్కారులం”
అని తమకు వ్యతిరేకంగా తామే సాక్ష్యం ఇస్తారు.

నాడు మళ్ళీ సజీవం చేయబడతాడు. కాని బుఖారీ, ముస్లిం హదీసులు ఇలా తెలుపుతున్నాయి : శిశువు తన ప్రకృతి ఆధారంగా జన్మించును. తరువాత వారి తల్లిదండ్రులు అతన్ని యూదుడు లేదా క్రైస్తవునిగా లేదా నాస్తికునిగా చేసివేస్తారు. ఈ వాక్యాలను హదీసులను ఒకచోట చేర్చి అల్లాహ్ మానవులందరినీ ఒకేవిధంగా సృష్టించాడు. ప్రతి మానవునిలో “అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్యుడు లేడనే” విషయం దృఢంగా నిలిచి ఉంది. కాని దానికి తోడు మానవుల్లో

قَالَ ادْخُلُوْا فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِّنَ
الْجِنِّ وَالْاِنْسِ فِي النَّارِ ؕ كُلَّمَا دَخَلَتْ اُمَّةٌ
لَّعَنَتْ اُخْتَهَا ؕ حَتّٰٓى اِذَا ادَّارَكُوْا فِيْهَا جَمِيْعًا ۙ
قَالَتْ اُخْرٰىهُمْ لِاُوْلٰىهُمْ رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ اَضَلُّوْنَا
فَاٰتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ ؕ۬ قَالَ لِكُلٍّ
ضِعْفٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَعْلَمُوْنَ ﴿38﴾
وَقَالَتْ اُوْلٰىهُمْ لِاُخْرٰىهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ
عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُوْنَ ۧ ﴿39﴾ ع 4 8 11
اِنَّ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا لَا
تُفَتَّحُ لَهُمْ اَبْوَابُ السَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ
حَتّٰى يَلِجَ الْجَمَلُ فِيْ سَمِّ الْخِيَاطِ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُجْرِمِيْنَ ﴿40﴾
لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَّمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ؕ
وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿41﴾
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ ۫ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ
فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿42﴾

(38) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : "మీకు పూర్వం గతించిన జిన్నాతుల, మానవుల వర్గాలు పోయి చేరిన ఆ నరకానికే మీరూ పోండి." ప్రతి వర్గమూ, నరకంలో ప్రవేశించేటప్పుడు తన పూర్వపు వర్గాన్ని శపిస్తుంది. చివరకు వారంతా అక్కడకు చేరినవెంటనే, తరువాత వచ్చిన ప్రతివర్గమూ తన పూర్వపు వర్గాన్ని గురించి ఇలా అంటుంది : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురి చేసినవారు వీరే. కనుక వీరికి రెట్టింపు అగ్ని శిక్ష విధించు." ఇలా సమాధానం ఇవ్వబడుతుంది. : ప్రతి ఒక్కరికి రెట్టింపు శిక్షే పడుతుంది. కాని దాన్ని మీరు గ్రహించలేరు." (39) మొదటివర్గం రెండో వర్గంతో ఇలా అంటుంది – "మీరు మాత్రం మాకంటే ఏం బాగున్నారు, మీరు మీ సంపాదనకు ఫలితంగా శిక్షను అనుభవించండి." (40) మా వాక్యాలను తిరస్కరించినవారి కొరకూ వాటిపట్ల అహంకారంగా ప్రవర్తించిన వారికొరకూ ఆకాశద్వారాలు ఎంతమాత్రం తెరువబడవు. సూది రంధ్రంగుండా ఒంటె పోవటం ఎంత అసంభవమో, వారు స్వర్గంలోనికి పోవటం కూడా అంతే అసంభవం. మేము అపరాధులకు ఇటువంటి ప్రతిఫలమే ప్రసాదిస్తాము. (41) నరకమే వారి పాన్పు, నరకమే వారి దుప్పటి అవుతుంది. మేము దుర్మార్గులకు ఇటువంటి ప్రతిఫలమే ప్రసాదిస్తాము. (42) దీనికి భిన్నంగా మా వాక్యాలను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు – మేము ప్రతి వ్యక్తికీ అతని శక్తిసామర్థ్యాలకు అనుగుణంగానే బాధ్యతను అప్పగిస్తాము. వారే స్వర్గనివాసులు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

అదృష్టవంతులు, దురదృష్టవంతులు, విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు ఉంటారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు – "అల్లాహ్ ఒక సమూహానికి రుజుమార్గం చూపాడు. ఇంకో సమూహాన్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేసాడు." ఆ తరువాత అల్లాహ్ దానిక్కారణం కూడా తెలిపాడు. ఇలా ఎందుకయ్యిందంటే వాళ్ళు అల్లాహ్‌కు బదులు షైతానులను తమ స్నేహితులుగా, సహచరులుగా చేసుకున్నారు. అయితే తాము సన్మార్గంలోనే ఉన్నామని అనుకునేవారు.

(43) వారి మనస్సులలో పరస్పరం ఏకాస్త 'కినుక' ఉన్నా దాన్ని మేము తొలగిస్తాము. వారి క్రింద సెలయేరులు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. వారు ఇలా అంటారు : "మమ్మల్ని ఈ మార్గం చూపిన అల్లాహ్‌కే స్తోత్రాలు. ఆయన మాకు మార్గం చూపి ఉండకపోతే మేము మార్గం పొంది ఉండేవారము కాము. వాస్తవంగా మా ప్రభువు తరఫు నుండి పంపబడిన ప్రవక్తలు సత్యాన్నే తీసుకువచ్చారు." అప్పుడు వారికి దైవవాణి వినబడుతుంది : "మీరు వారసులైన ఈ స్వర్గం మీరు చేస్తూ ఉన్న సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలంగా మీకు లభించింది."

(44) స్వర్గవాసులు నరకవాసులను పిలిచి ఇలా అంటారు : "మా ప్రభువు మాకు చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమైనవిగా పొందాము. మరి మీరు కూడా మీ ప్రభువు చేసిన వాగ్దానాలను సత్యమైనవిగా పొందారా?" వారు సమాధానంగా, "అవును" అని పలుకుతారు. అప్పుడు ప్రకటించే వాడొకడు వారిమధ్య ఇలా ప్రకటిస్తాడు:

(45) "ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించి, దానిని వక్రీకరించే, పరలోకాన్ని తిరస్కరించే దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక!"

(46) ఇరువర్గాల మధ్య ఒక తెర అడ్డుగా నిలుస్తుంది. ఎత్తైన ప్రదేశాలపై కొంతమంది ప్రజలు ఉంటారు. వారు ప్రతి ఒక్కరినీ వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తుపడతారు. స్వర్గవాసులను పిలిచి, "మీపై శాంతి కురియుగాక" అని దీవిస్తారు. వారు స్వర్గంలోకి ప్రవేశించనేలేదు. కాని దానిని ఆశిస్తున్నారు.

(47) వారి దృష్టి నరకవాసుల వైపునకు మళ్ళినప్పుడు ఇలా అంటారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మటుకు ఈ దుర్మార్గులలో చేర్చకు."

وَنَزَعْنَا مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ ۚ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰىنَا لِهٰذَا ۗ وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ۚ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۭ وَنُوْدُوْٓا اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿43﴾

وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۭ قَالُوْا نَعَمْ ۚ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۙ ﴿44﴾

الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ۘ ﴿45﴾

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَّعْرِفُوْنَ كُلًّاۢ بِسِيْمٰىهُمْ ۚ وَنَادَوْا اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ۣ لَمْ يَدْخُلُوْهَا وَهُمْ يَطْمَعُوْنَ ﴿46﴾

وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَآءَ اَصْحٰبِ النَّارِ ۙ
قَالُوْا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۧ ﴿47﴾ ع 5 8 12

وَنَادٰۤى اَصْحٰبُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَّعْرِفُوْنَهُمْ
بِسِيْمٰىهُمْ قَالُوْا مَاۤ اَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا
كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿48﴾
اَهٰۤؤُلَاۤءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ
بِرَحْمَةٍ ؕ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَاۤ
اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿49﴾
وَنَادٰۤى اَصْحٰبُ النَّارِ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيْضُوْا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَآءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ؕ قَالُوْۤا اِنَّ
اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۙ ﴿50﴾
الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّلَعِبًا وَّغَرَّتْهُمُ
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ نَنْسٰىهُمْ كَمَا نَسُوْا
لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا ۙ وَمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا
يَجْحَدُوْنَ ﴿51﴾

(48) ఎత్తైన ప్రదేశాలపై ఉన్న ఈ ప్రజలు నరకంలో ఉన్న కొందరు వ్యక్తులను వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తుపట్టి ఇలా అంటారు : "చూశారా మీ అనుచరవర్గాలు గానీ, మీరు గొప్పగా భావించినవి గానీ, మీకు ఏవిధంగానూ పనికిరాలేదుగా! (49) 'వీరికి అల్లాహ్ తన కారుణ్యాన్ని ఏమాత్రం ప్రసాదించడు' అని మీరు ప్రమాణాలు చేసి అంటూ ఉండినవారు వీరే కదా. ఈ రోజు 'స్వర్గంలో ప్రవేశించండి. మీకు భయంగాని దుఃఖంగాని లేదు' అని వారితో అనటం జరుగుతుంది. (50) నరకవాసులు స్వర్గవాసులతో : "దయచేసి మాపై కొంచెం నీళ్ళు పోయండి, లేదా అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారంలో నుంచైనా కొంత ఇవ్వండి." అని మొరపెట్టుకుంటారు. ఇలా సమాధానం వస్తుంది : "నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఈ రెంటినీ తిరస్కారులకు నిషేధించాడు." (51) వారు తమ ధర్మాన్ని ఒక ఆటగా, ఒక కాలక్షేపంగా చేసుకున్నారు. ఇంకా వారిని ఇహలోక జీవితం మోసగించింది." అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : "వారు ఈనాటి సమావేశాన్ని మరచినట్లుగానే మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన విధంగానే మేమూ ఈనాడు వారిని మరచిపోతాము."

31 – 51 వాక్యాల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఆదమ్ వృత్తాంతం, అతనిపైగల అల్లాహ్ అనుగ్రహాల గురించి పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దాసులు మంచి దుస్తులు ధరించాలని, నమాజ్ సమయాలలో పరిశుభ్రమైన వస్త్రాలు ధరించి పరిశుభ్రంగా ఉండాలని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే అరబ్ ప్రజలు నగ్నంగా కాబతుల్లాహ్ తవాఫ్ చేసేవారు. ఈ వాక్యాల్లో ఇంకా తీర్పుదినం గురించి, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలుపబడింది.

'ఆరాఫ్' అనేది ఒక ప్రదేశం. అక్కడి ప్రజల పాపాలు, పుణ్యాలు సమానంగా ఉంటాయి. తరువాత వారందరినీ అల్లాహ్ కరుణించి స్వర్గంలో పంపించడం జరుగుతుంది.

31వ వాక్యంలో నగ్నంగా "బైతుల్లాహ్" ప్రదక్షిణ చేసే విగ్రహారాధకుల చర్యను ఖండించడం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "పురుషులు, స్త్రీలు అందరూ నగ్నంగా బైతుల్లాహ్" ప్రదక్షిణ చేసేవారు.

పురుషులు పగలు, స్త్రీలు రాత్రి సమయంలో ప్రదక్షిణలు చేసేవారు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5353) అప్పుడు అల్లాహ్ (త) ఈ వాక్యాన్ని అవతరింపజేసాడు. ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల ఆధారంగా నమాజ్‌లో పరిశుభ్రమైన మంచి దుస్తులు ధరించటం ఉన్నతమైనది. ప్రత్యేకించి జుమా రోజు, పండుగ రోజు సువాసనను పరిమళాలను ఉపయోగించుట అలంకరణలో ఒక భాగమే. మిస్వాక్ చేయటం కూడా ఇందులో ఒక భాగమే. ప్రామాణిక హదీసుల ప్రకారం తెల్లనిదుస్తులు ధరించుట ఉత్తమం.

అల్లాహ్ (త) తన దాసులకు తినే, త్రాగే అనుమతి ఇచ్చాడు. ఎందుకంటే ఇవి లేకుండా జీవించటం అసాధ్యం గనుక, అయితే హద్దు మీరి ప్రవర్తించటాన్ని నిషేధించాడు. ఈ వాక్యంలో "ఇస్రాఫ్" అనగా అధర్మ సంపాదన, దుబారా ఖర్చు చేయుట, ఆహారంలో అజాగ్రత్త అని గుర్తించటం జరిగింది. అనవసరంగా ఖర్చు చేయటం అనేది అల్లాహ్ వద్ద చాలా చెడ్డగుణం, ఇది మానవుణ్ణి పేదరికానికి గురిచేస్తుంది. అజాగ్రత్త అనేది రోగాలకు మూలం. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "మనిషి తన పొట్టకన్నా మరే పెద్ద కంచం నింపడు. ఆదమ్ కుమారుడికి కొన్ని ముద్దలు చాలు, అతను ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి, ఇంకా అధికంగా తినాలంటే, 1/3వ వంతు ఆహారం, 1/3వ వంతు నీళ్ళు, 1/3వ వంతు ఊపిరి పీల్చుకోవడానికి." (ముస్నద్ అహ్మద్, హ.నెం. 132/4). హారూన్ రషీద్ వద్ద ఒక క్రైస్తవ వైద్యుడు ఉండేవాడు. ఒకసారి అతను జైనుల్ ఆబిదీన్ అలీ బిన్ హుసైన్‌తో ఇలా అన్నాడు : "మీ గ్రంథమైన ఖుర్ఆన్‌లో వైద్య శాస్త్రానికి సంబంధించిన ఎలాంటి వివరాలు లేవ"ని. అయితే శాస్త్రాలు రెండు రకాలుగా ఉన్నాయి. అవి ధార్మిక శాస్త్రము, వైద్య శాస్త్రము. అప్పుడు జైనుల్ ఆబిదీన్ ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ తఆలా వైద్య శాస్త్రాన్నంతా సగం వాక్యంలో చేర్చివేసాడు." అప్పుడతను "అది ఏ వాక్యం" అని అడగగా ఇలా అన్నారు : అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు : "తినండి, త్రాగండి, మితిమీరకండి."

32వ వాక్యంలో తమ మనోకాంక్షల వల్ల ఆహార పదార్థాలను హలాల్, హరామ్‌గా భావించే ముష్రికుల పోకడను ఖండించడం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఖురైష్ ప్రజలు నగ్నంగా తవాఫ్ (ప్రదక్షిణ) చేసేవారు. ఇంకా కేకలు, ఈలలు, చప్పట్లు కొట్టేవారు. (తబ్‌రాని). అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించబడింది. ముస్లిమ్‌లు మంచి దుస్తులు ధరించాలని ఆదేశించబడింది. ఈ వాక్యంలో "జీనత్" అంటే మానవుడు తన అలంకరణ కొరకు ఉపయోగించే ధర్మసమ్మతమైన మార్గం అని అర్థం. ఇంకా "తఆమ్" అంటే అల్లాహ్ తన దాసుల కొరకు ధర్మసమ్మతం చేసిన ఆహార పదార్థాలు అని అర్థం. ఇబ్నె జరీర్ తబ్‌రీ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "ఒకవేళ ఎవరైనా దూది, పట్టు దుస్తులను వదలి వెంట్రుకలు, ఉన్ని దుస్తులను ధరించడం ప్రారంభిస్తే అతను చాలా పెద్ద పొరపాటు చేసాడు. ఇంకెవరైనా గోధుమలు వదలి కేవలం కూరగాయలు, పప్పు మొదలైన వాటిని తిన్నా సరే – ఇంకా ఎవరయినా కామవాంఛలకు భయపడి మాంసం తినటం పూర్తిగా మానేసినా అతను తప్పు చేసినట్లే.....

34వ వాక్యంలో మానవులందరి చావు, నాశనమయ్యే సమయం నిర్ణయించబడి ఉందని, ఆ సమయం వస్తే దాన్ని ఎవరూ ఆపలేరని విశదపరచబడింది. కొందరిని అల్లాహ్ శిక్షించి మరీ నాశనం చేస్తాడు. కొందరిని విడిచిపెడతాడు. చివరికి వారు సాధారణ చావుకు గురవుతారు. వారి శిక్షను తీర్పు దినానికి వాయిదా వేయబడుతుంది. ఈ వాక్యంలో ప్రపంచంలో అవిశ్వాసులు, అవిధేయులు వారి దుష్కార్యాల వల్ల నాశనం అవుతారని సూచించబడింది.

35వ వాక్యంలో అల్లాహ్ ప్రారంభంలోనే మానవులందరికీ వారి వద్దకు ప్రవక్తలను పంపించడం జరుగుతుందని, వారు ప్రజలకు అల్లాహ్ ఆదేశాలను వినిపిస్తారని, ఎవరు దైవభీతి, రుజుమార్గాన్ని అవలంబించునో తీర్పుదినం నాడు అతనికి ఎలాంటి భయంగానీ, విచారం గానీ ఉండదని, మరెవరు తిరస్కార భావంతో, అహంకారంతో జీవితం గడుపుతారో వారి నివాసస్థలం నరకం అవుతుందని తెలియపర్చబడింది.

37వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు ఆపాదించేవారి కన్నా, అతని వాక్యాలను తిరస్కరించేవారి కన్నా పరమ

దుర్మార్గులు ఎవరూ లేరని వివరించడం జరిగింది. అయినా ప్రపంచంలో వారి వయస్సు, ఆహారం, సత్కార్యాలు, దుష్కార్యాలు అన్నీ లిఖించబడి ఉన్నాయి. వాటిని తప్పకుండా వారికి ఇవ్వటం జరుగుతుంది. వారి చావు ఆసన్నమయినపుడు దైవదూతలు వారి ఆత్మలను బంధించి నరకం వైపు తీసుకుని వెళ్ళడం జరుగుతుంది. అప్పుడు దైవదూతలు కోపంగా వారితో, "మీరు ప్రార్థించే ఆ ఆరాధ్యులు ఎక్కడున్నారు? వారు ఈనాడు మిమ్మల్ని నరకశిక్ష నుండి ఎందుకు రక్షించరు?" అని అంటారు. అప్పుడు వారు, "వారు మానుండి అదృశ్యమయ్యారు. ఇప్పుడు వారి నుండి మేము నిరాశ చెంది ఉన్నాము. మేము ప్రపంచంలో నిస్సందేహంగా అవిశ్వాసులమే" అని ఒప్పుకుంటారు.

40వ వాక్యంలో తిరస్కారుల కొరకు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవని తెలియపర్చబడింది. కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తలు ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు : వారు మరణించిన తరువాత వారి ఆత్మల కొరకు ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవు అనేది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, "వారి ఏ పుణ్యం కూడా ఆకాశం వైపు వెళ్ళదు. ఇంకా వారి ఏ ప్రార్థన కూడా స్వీకరించబడదు. పాపాత్ముని ఆత్మ కొరకు ఆకాశపు ద్వారాలు తెరువబడవని ప్రామాణిక హదీసుల్లో ఉంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ "ఏవిధంగా ఒంటె సూది రంధ్రంలో నుండి రావడం అసంభవమో అదేవిధంగా తిరస్కారి స్వర్గంలో ప్రవేశించడం కూడా అసంభవమే" అని ఉపదేశించాడు.

42వ వాక్యంలో అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్‌లో సాధారణంగా నరకం, నరకవాసుల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత స్వర్గం మరియు స్వర్గవాసుల గురించి ప్రస్తావించటం జరుగుతుంది. అయితే దీనికి వ్యతిరేకంగా కూడా జరుగుతుంది. ఇక్కడ కూడా నరకవాసుల తరువాత స్వర్గవాసుల ప్రస్తావన వచ్చింది. "ఏ వ్యక్తిపై కూడా మేము శక్తికి మించిన భారం వేయము." ఈ వాక్యం ద్వారా అల్లాహ్‌ను విశ్వసించటం జీవితంలో సత్కార్యాలు చేయడం కష్టం కాదని, ఎందుకంటే అల్లాహ్ వ్యవస్థ దాసులను వారి శక్తికి మించి ఆదేశించదు అని పేర్కొన్నాడు.

43వ వాక్యంలో స్వర్గం అనుగ్రహాల్లో ఒక అనుగ్రహం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ స్వర్గవాసుల మనసుల నుండి కాపట్యం, ఈర్ష్య, కినుక మొదలైన చెడు గుణాలను తీసివేస్తాడు. అక్కడ స్వర్గవాసులకు పరిపూర్ణ అనుగ్రహాలు ప్రసాదించబడతాయి. స్వర్గవాసులు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఇలా అంటారు, "ఓ అల్లాహ్! నువ్వు మమ్మల్ని అనుగ్రహించావు. మమ్మల్ని విశ్వసించే, సత్కార్యాలు చేసే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించావు. ఈ కారణంగా మేము ఈనాడు స్వర్గంలో సుఖాలు అనుభవిస్తున్నాము." మీరాస్" అనే పదం అర్థం ఏమిటంటే, స్వర్గం సత్కార్యాల వల్ల లభించదని, ఏ విధంగా వారసత్వం ఎటువంటి శ్రమలేకుండా కేవలం బంధుత్వం వల్ల లభిస్తుందో స్వర్గం కూడా అదేవిధంగా లభిస్తుందని వివరించబడింది. ఒక ప్రామాణిక హదీసులో కూడా ఇలా ఉల్లేఖించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం. 5983). ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : "ఏ వ్యక్తి అతని సత్కార్యాల వల్ల స్వర్గంలో ప్రవేశించడు."

ఈ ఆయత్‌ను సమర్థిస్తూ ముస్లిమ్‌లో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి), అబూ హురైరా (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు: "ప్రవక్త(స) ఇలా ఉపదేశించారు – "స్వర్గవాసులు స్వర్గంలో ప్రవేశించిన తరువాత ఒక ప్రకటించేవాడు, "నిస్సందేహంగా మీరు సజీవంగా ఉంటారని, చావు రాదని, ఆరోగ్యంగా ఉంటారనీ, యవ్వనంలో ఉంటారనీ ముసలితనం రాదని, సుఖాలను అనుభవిస్తూ ఉంటారని, ఎన్నడూ కష్టాలకు గురికార"ని ప్రకటిస్తాడు. ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు – "ఇదే అల్లాహ్ వాక్కు "వనూదవ్‌న తలకుముల్ జన్నత" (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5069).

44వ వాక్యంలో స్వర్గవాసులు స్వర్గంలో, నరకవాసులు నరకంలో ప్రవేశించిన తరువాత స్వర్గవాసులు నరకవాసులతో ఎగతాళిగా ఇలా అంటారు, హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "ప్రవక్త (స) బద్ర్ మైదానంలో అవిశ్వాసుల శవాలనుద్దేశించి ఇలా అన్నారు, ఒక్కొక్కరి పేరు పిలుస్తూ, "మీ ప్రభువు మీతో చేసిన వాగ్దానం మీకు లభించింది. నా ప్రభువు నాతో చేసిన వాగ్దానం నాకు లభించింది. అప్పుడు ఉమర్ (రజి) ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసారు. అప్పుడు ఆయన (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ సాక్షి! వారు మీకన్నా బాగా వింటున్నారు. కాని వారు సమాధానం

ఇవ్వలేరు. ఆ తరువాత వారిని అధికంగా శిక్షించటానికి అల్లాహ్ తరపు నుండి ఒక దైవదూత తమను, ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించే, కల్పనలు చేసే, తీర్పుదినాన్ని తిరస్కరించే దుర్మార్గులపై అల్లాహ్ శాపం అవతరించుగాక!" అని ప్రకటిస్తాడు. (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.3679).

46వ వాక్యంలో స్వర్గనరకాల మధ్య ఒక గోడ ఉందని దాన్ని ఖుర్ఆన్ 'ఆరాఫ్'గా పేర్కొందని, దాని లోపలివైపు దైవకారుణ్యం, స్వర్గం ఉంటుందని, వెలుపలి వైపు నరకం, దాని శిక్ష ఉంటుందని, ఆ గోడనే ఆరాఫ్ అంటారని దాని అర్థం ఎత్తైన ప్రదేశం అని, ఆరాఫ్ అంటే స్వర్గనరకాల మధ్య గోడపై ఎత్తైన భాగం అని అర్థం. ఆరాఫ్ వాసుల గురించి వ్యాఖ్యానకర్తలు, సహాబా తాబియీన్‌ల అభిప్రాయాలను ఇక్కడ పొందుపరిచారు. ఒక అభిప్రాయం ఏమిటంటే, అక్కడ ఉన్నవారి సత్కార్యాలూ, దుష్కార్యాలూ రెండూ సమానంగా ఉంటాయి. ఇబ్నె మస్ఊద్ హుజైఫా బిన్ యమాన్, ఇబ్నె అబ్బాస్‌లు (ర.అ) దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. కొన్ని హదీసులు దీన్ని సమర్థిస్తున్నాయి. విశ్వాసుల్లో ఉన్నతమైన వారు ఉంటారని ఒక అభిప్రాయం. అమరవీరులని ఒక అభిప్రాయం. ప్రవక్తలని, ఒక అభిప్రాయం. భోలోకంలో బాధితులు అని ఒక అభిప్రాయం. వీళ్ళు స్వర్గవాసులను, నరకవాసులను వారి చిహ్నాల ద్వారా గుర్తిస్తారు. వీరు స్వర్గశుభవార్త ఇవ్వబడిన, ఇంకా స్వర్గంలో ప్రవేశించని వారికి సలామ్ చేస్తారు. నరకం వైపు చూసి ప్రపంచంలో తిరస్కారులై, అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ అహంకారంగా ఉన్నవారిని గుర్తుపట్టి భయపడుతూ నరకం నుండి అల్లాహ్‌ను శరణు వేడుకుంటూ ఇలా ప్రార్థిస్తారు : "ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని దుర్మార్గులతో పాటు నరకంలో పడవేయకు."

48వ వాక్యంలో ఆరాఫ్ వాళ్ళ అవిశ్వాసుల, తిరస్కారుల నాయకులను పిలిచి ఇలా అంటారు, "ఎక్కడుంది మీ వర్గం? మీ కుటుంబం, మీ వంశం, మీ అహంకారం ఎక్కడుంది?" మరల స్వర్గం వైపు చూస్తారు. అక్కడ అవిశ్వాసులు నీచులుగా భావించిన బలహీనులను చూస్తారు. వారినుద్దేశించి, "ఇప్పుడు మీరు స్వర్గంలో ప్రవేశించండి, ఎల్లప్పుడు అక్కడే ఉండండి. మీకు ఎలాంటి భయంకాని దుఃఖంగానీ ఉండదు" అని అంటారు.

50వ వాక్యంలో నరకవాసుల అత్యంత నీచమైన అవమానకరమైన దుస్థితి వివరించబడింది. ప్రపంచంలోనైతే వీళ్ళు ముస్లిములను నీచులుగా చిన్న చూపు చూసేవారు. అల్లాహ్ మమ్మల్ని వదలి వీరిని అనుగ్రహిస్తాడా! అని అనేవారు. కాని ఇప్పుడు పరిస్థితి ఎలాగుందంటే తమ నీచ పరిస్థితిలో స్వర్గవాసులను పిలుస్తారు. వినయ విధేయతలతో ఇలా అంటారు : కొద్దిగా మాకు నీళ్ళు ఇవ్వండి. ఇంకా అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారం నుండి కొంచెం మాకు ఇవ్వండి. అప్పుడు స్వర్గవాసులు "అల్లాహ్ ఈ రెంటినీ నరకవాసులపై నిషేధించాడు" అని సమాధానం ఇస్తారు. వీళ్ళు అల్లాహ్ ధర్మాన్ని ఆటవస్తువుగా, హేళనగా చేసుకున్నారు. ప్రాపంచిక సౌందర్యంలో ఇరుక్కుపోయారు. తీర్పుదినాన్ని మరచిపోయారు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రపంచంలో వాళ్ళు మమ్మల్ని మరచిపోయినట్లుగానే ఈనాడు మేము వారిని మరచిపోతాము. వారిని నరకంలో నిత్యం ఉండటానికి వదలివేద్దాము అంటాడు. తిర్మిజిలో అబూ సయీద్, అబూ హురైరా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "తీర్పుదినం నాడు ఒక వ్యక్తిని రప్పించడం జరుగుతుంది. అల్లాహ్ అతనితో నేను మీకు చెవులు, కళ్ళు, ధనం, సంతానం ఇవ్వలేదా? నేను మీ కొరకు జంతువులు, పొలాలూ, సిద్ధం చేయలేదా? నేను మీకు అధికారం, పెద్దరికం ప్రసాదించలేదా? తీర్పుదినం రానున్నదని మీరు భావించలేదా? అని అడుగుతాడు. ఆ వ్యక్తి సమాధానంగా, "లేదు" అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అంటాడు, "మీరు ప్రపంచంలో నన్నెలా విస్మరించారో, నేనూ అలాగే ఈనాడు మిమ్మల్ని విస్మరించాను. " (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 5270)

وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى
وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿52﴾
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ
يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ
رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا
لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ
خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ۧ ﴿53﴾ ع 6 6 13

(52) మేము ఈ ప్రజల వద్దకు ఒక గ్రంథాన్ని తీసుకునివచ్చాము. దానిని మేము జ్ఞానం ఆధారంగా స్పష్టంగా చేశాము. అది విశ్వాసులకు మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యం. (53) వీరు ఈ గ్రంథం తెలిపే ముగింపు కోసం కాక మరే విషయం కొరకు నిరీక్షిస్తున్నారు? ఆ పర్యవసానం వచ్చే రోజున దానిని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ఉన్నవారే ఇలా అంటారు : "యదార్థంగా మా ప్రభువు పంపిన ప్రవక్తలు సత్యం తీసుకుని వచ్చారు. సిఫారసుదారులెవరైనా మా కొరకు సిఫారసు చెయ్యటానికి లభిస్తారా? లేదా మేము మళ్ళీ తిరిగి పంపబడతామా? పూర్వం చేసిన దానికి బదులు, మరో పని చేయటానికి?" వారు తమ్ము తాము నష్టానికి గురిచేసుకున్నారు. వారు సృష్టించినవన్నీ వారి నుండే తప్పుకున్నాయి.

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۣ يُغْشِى
الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿54﴾
اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ ۚ ﴿55﴾

(54) నిస్సందేహంగా మీ ప్రభువు అల్లాహ్‌యే. ఆయనే ఆకాశాలనూ, భూమినీ ఆరుదినాలలో సృష్టించాడు. తరువాత తన సింహాసనాన్ని అలంకరించాడు. రాత్రిని పగటిపై కప్పివేస్తాడు. పగలు రాత్రి వెంట పరుగులు తీస్తుంది. ఇంకా సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు ఆయన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి ఉండేవిధంగా సృష్టించాడు. గుర్తుంచు కోండి, సృష్టి, ఆధిపత్యమూ ఆయనవే. అనంతమైన శుభాలు కలవాడు. అల్లాహ్ సకల లోకాలకు ప్రభువు. (55) మీ ప్రభువును విలపిస్తూనూ, గోప్యంగానూ వేడుకోండి. నిశ్చయంగా ఆయన హద్దుమీరి ప్రవర్తించేవారిని ప్రేమించడు.

وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ
خَوْفًا وَّطَمَعًا ؕ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿56﴾

(56) భూమిపై సంస్కరణ జరిగిన తరువాత, దానిపై కల్లోలాన్ని సృష్టించకండి. భయపడుతూ, ఆశ పడుతూ ఆయన్ని వేడుకోండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కారుణ్యం పుణ్యాత్ములకు సమీపంగానే ఉంది.

وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهٖ ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ
لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ
كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ﴿57﴾
وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ
وَالَّذِيْ خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ؕ كَذٰلِكَ
نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّشْكُرُوْنَ ۠ ﴿58﴾ ع 7 6 14
لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنِّيْۤ اَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿59﴾
قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ﴿60﴾
قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ
رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿61﴾
اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿62﴾
اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى
رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ﴿63﴾

(57) తన కారుణ్యానికి ముందుగా శుభవార్తలను మోసుకువచ్చే వాయువులను పంపేది అల్లాహ్‌యే. తరువాత అవి నీటితో నిండిన మేఘాలను ఎత్తుకునిపోయి వాటిని నిర్జీవంగా పడివున్న ప్రదేశం వైపునకు కదిలిస్తాడు. అక్కడ వర్షం కురిపించి రకరకాల పండ్లను వెలికి తీస్తాడు. ఇదేవిధంగా మేము మృతులను నిర్జీవ స్థితినుండి సజీవం జేస్తాము, మీరు హితబోధ గ్రహించాలనీ. (58) మంచి నేల తన ప్రభువు ఆదేశానుసారం పుష్కలంగా పంటనిస్తుంది. చెడ్డ నేలలో నాసిరకం పంట తప్ప మరేమీ పండదు. కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే వారికొరకు ఈ విధంగా మేము సూచనలను వివరిస్తూ ఉంటాము. (59) మేము నూహ్‌ను అతని జాతివద్దకు పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరొక దేవుడు లేడు. మీ విషయంలో ఒక భయంకర దినం నాటి శిక్షను గురించి నేను ఆందోళన చెందుతున్నాను." (60) ఆయన జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : "నీవు స్పష్టంగా వక్రమార్గానికి గురిఅయినట్లు మేము చూస్తున్నాం." (61) నూహ్ ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి ప్రజలారా! నేను ఏ వక్రమార్గానికీ గురికాలేదు. నిస్సందేహంగా నేను సర్వ లోక ప్రభువునకు ప్రవక్తను. (62) నా ప్రభువు సందేశాలను మీకు అందజేస్తున్నాను. నేను మీ శ్రేయోభిలాషిని. మీకు తెలియని విషయాలు నాకు అల్లాహ్ తరఫు నుండి తెలుసు. (63) మీకు ఆశ్చర్యంగా ఉందా, మీ వద్దకు స్వయంగా మీ జాతికి చెందిన ఒక మనిషి ద్వారా మీ ప్రభువు జ్ఞాపిక వచ్చిందని – మిమ్మల్ని హెచ్చరించటానికి, దైవభీతిపరులుగా ఉండడానికి, మీపై దయచూపటానికి?"

فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ
وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا عَمِينَ ﴿64﴾ ع 8 6 15
وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿65﴾
قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ
فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿66﴾
قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّي رَسُولٌ مِّن
رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿67﴾
أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿68﴾
أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ
رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ
جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿69﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ
يَعْبُدُ آبَاؤُنَا ۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿70﴾

(64) కాని వారు ఆయనను తిరస్కరించారు. చివరకు మేము అతన్నీ, అతని అనుచరులనూ ఒక నావ ద్వారా విముక్తి ప్రసాదించాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారందరినీ మేము ముంచివేశాము. నిస్సందేహంగా వారు అంధులుగానే ఉండేవారు. (65) మరియు ఆద్ జాతివద్దకు మేము వారి సోదరుడు హూద్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీరు దైవభీతిని అవలంబించరా?" (66) తిరస్కరించిన అతని జాతి నాయకులు ఇలా సమాధానం చెప్పారు : "మేము నిన్ను బుద్ధిహీనునిగా భావిస్తున్నాము. ఇంకా నువ్వు అసత్యం పలికేవాడివని మాకు అనుమానంగా ఉంది." (67) అతను ఇలా అన్నాడు : "నా జాతి ప్రజలారా! నేను బుద్ధిహీనుణ్ని మాత్రం కాను. నేను సమస్త లోకాల ప్రభువునకు ప్రవక్తను. (68) మీకు నా ప్రభువు సందేశాలను అందజేస్తున్నాను. నేను మీ నమ్మదగిన శ్రేయోభిలాషిని. (69) మీ వద్దకు మిమ్మల్ని హెచ్చరించటానికి స్వయంగా మీ జాతికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వద్దకు మీ ప్రభువు జ్ఞాపిక వచ్చిందని ఆశ్చర్యంగా ఉందా? గుర్తుంచుకోండి! మీ ప్రభువు నూహ్ జాతి తరువాత మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు. మీకు బలాన్ని ప్రసాదించాడు. కనుక అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గుర్తుంచుకోండి. మీరు సాఫల్య భాగ్యం పొందవచ్చు." (70) వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "మేము ఒక్క అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలనీ, మా తాత ముత్తాతలు ఆరాధిస్తూ వచ్చిన వాటిని విసర్జించాలనీ నీవు మా వద్దకు వచ్చావా? సరే నీవు సత్యవంతుడివే అయితే నీవు మమ్మల్ని హెచ్చరిస్తూ ఉన్న ఆ శిక్షను తీసుకురా."

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ
وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا
أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ ۚ
فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿71﴾

فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿72﴾ ع 9 8 16

(71) అతను ఇలా అన్నాడు : "మీ ప్రభువు శాపం, ఆయన ఆగ్రహం మీపై ఇంతకు ముందే విరుచుకుపడ్డాయి. అల్లాహ్ ఏ సూచననూ పంపనీ, మీరూ మీ తాత ముత్తాతలూ పెట్టుకున్న పేర్ల విషయంలో మీరు నాతో ఘర్షణపడుతున్నారా? సరే, అయితే మీరూ నిరీక్షించండి, మీతోపాటు నేనూ నిరీక్షిస్తాను." (72) చివరకు మేము మా కారుణ్యంతో హూద్‌నూ, అతని అనుచరులనూ రక్షించాము. మా వాక్యాలను తిరస్కరించిన వారినీ, విశ్వసించనివారినీ మేము సర్వ నాశనం చేశాము.

52 నుండి 72 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు తీర్పుదినం నాడు నాశనం అవుతారనీ, నరకంలో ప్రవేశిస్తారని పేర్కొనబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ తన బాధ్యత పూర్తిగా నిర్వర్తించాడు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా సత్యాన్ని విశదపరిచాడు. ఆకాశాన్నుండి గ్రంథాలను అవతరింపజేసాడు. ఇంకా మానవుడు సత్యాసత్యాలను గ్రహించటానికి మనస్సు, బుద్ధి, కళ్ళూ, చెవులు ప్రసాదించాడు. ఇంత జరిగినా ఎవరు సత్యాన్ని వదలి అసత్యాన్ని రుజుమార్గాన్ని వదలి వక్రమార్గాన్ని అవలంబిస్తారో, వారే నేరస్తులు. అదేవిధంగా ప్రపంచానికి వెలుగు కొరకు సూర్యుణ్ణి సృష్టించాడు. సూర్యుడు ఉదయిస్తే వెలుగు ప్రపంచమంతా వ్యాపిస్తుంది. చూడటానికి కళ్ళు కూడా ప్రసాదించాడు. అయినా ఒక వ్యక్తి వెలుగులో తన కళ్ళతో చూస్తూ నలుపు, తెలుపులో నాకు ఏ విధమైన వ్యత్యాసం కనబడ్డం లేదని, నాకు తెలియదనీ, అంటే అలాంటి వ్యక్తిని మీరు అంధుడే అంటారు. ఖుర్ఆన్ కూడా తిరస్కారులను అంధులనే అంటుంది.

51 : ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ తన దాసుడితో ఇలా అంటాడు : "నేను నీకు భార్యాబిడ్డలు ప్రసాదించలేదా? నీకు గౌరవమర్యాదలు, అనుగ్రహాలూ ప్రసాదించలేదా? ఒంటెలూ, గుర్రాలూ నీకు మచ్చిక చేయలేదా? పెద్దరికం చెలాయిస్తూ నువ్వు ప్రజల నుండి పన్నులు వసూలు చేయలేదా? అప్పుడు దాసుడు తప్పకుండా ఇవన్నీ నిజమే అని అంటాడు. అప్పుడు అల్లాహ్, నీవు నన్ను కలిసే రోజు వస్తుందని నమ్మేవాడివా? అని ప్రశ్నిస్తాడు. అతను 'లేదు' అని సమాధానం ఇస్తాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అంటాడు, "సరే, అప్పుడు నీవు ఎలా మరచిపోయావో ఈనాడు నేను కూడా నిన్ను మరచిపోతాను." (ముస్లిమ్)

ఈ వాక్యం వల్ల ఇహలోక జీవితంలో మోసపోయిన వారే తమ ధర్మాన్ని క్రీడగా, తమాషాగా భావిస్తారని తెలుస్తుంది. ఇలాంటి మనసుల నుండి తీర్పుదినం ఆలోచన, అల్లాహ్ భీతి అన్నీ తొలగిపోతాయి. అందువల్ల వారు ధర్మంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా హెచ్చుతగ్గులు చేసుకుంటారు. ధర్మం విషయంలో హెచ్చుతగ్గులు చేయడం చాలా పెద్ద నేరం. దీనివల్ల ధర్మం ఒక ఆట వస్తువుగా అయిపోతుంది. ధార్మిక ఆజ్ఞల ఆదేశాల ప్రాముఖ్యత తరిగిపోతుంది.

54వ వాక్యంలో ఈ ఆరు దినాలు ఆదివారం, సోమవారం, మంగళవారం, బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం. శుక్రవారం నాడు ఆదమ్ (అ)ను సృష్టించటం జరిగింది. శనివారం దేన్ని సృష్టించటం జరగలేదు. అందువల్లే దాన్ని "యౌముస్సబ్త్" అంటారు. సబ్త్ అంటే కోయుట అని అర్థం. ఈ దినం గురించి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. అంతా

అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉంది. అయినా అల్లాహ్ క్రమక్రమంగా సృష్టించాడు. కొందరు విద్వాంసులు ఏ పని చేసినా క్రమక్రమంగా చేయాలని బోధిస్తున్నారు. "ఇస్తివా" అంటే తన స్థానాన్ని అధిష్టించడం. అల్లాహ్ తన సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు. ఎలా, ఏమిటి అనిగాని పోల్చడం మన వల్ల కాని పని. మనకు తగదు కూడా. నయీమ్ బిన్ హమ్మాద్ ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు : అల్లాహ్‌ను సృష్టితాలతో పోల్చేవారు అవిశ్వాసులు.

55వ వాక్యంలో అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని, విశ్వసృష్టికర్త అని వివేచనాపరుడని, అటువంటప్పుడు ఆయన దాసులు ఆయన్నే ప్రార్థించాలి. ఎల్లప్పుడూ ఆయన్నే వేడుకోవాలి, ఆయన ముందే చేతులు చాచాలని, ఇది వారి బాధ్యత అని విశదపర్చడం జరిగింది. ఈ వాక్యంలో "దుఆ" కు సంబంధించిన రెండు షరతులు పేర్కొనడం జరిగింది. ఒకటి ఏమనగా దాసుడు తన ప్రభువు ముందు వినయవిధేయతలతో, తన నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయాలి. హాఫిజ్ సుయూతీ "అల్ ఇక్‌లీల్" అనే గ్రంథంలో చేతులు చాపడమే నిస్సహాయతను బహిర్గతం చేయడం అని అన్నారు. హాఫిజ్ బజ్జార్ అనస్ (రజి) ద్వారా ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) అరఫాత్ మైదానంలో చేతులెత్తి దుఆ చేశారు. (ముస్నదె అహ్మద్ : హ.నెం. 7558) ఇంకా రెండవ షరతు ఏమిటంటే ప్రదర్శనాబుద్ధి లేకుండా నిశ్శబ్దంగా దుఆ చేయాలి. బుఖారీ, ముస్లింలో అబూ మూసా అష్‌అరీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రజలు శబ్దంతో దుఆ చేయసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ప్రజలారా నిశ్శబ్దంగా, వినయంగా దుఆ చేయండి. మీరు మూగవాడిని, చెవిటివాడిని, దూరంగా ఉన్నవాడిని వేడుకోవటం లేదు. మీరు వేడుకుంటున్నది, అందరికంటే అధికంగా వినేవాడూ అందరికంటే దగ్గరగా ఉన్నవాడిని." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం. 4873). హసన్ బస్రీ ఇలా అభిప్రాయపడుతున్నారు – పూర్వకాల ముస్లింలు దుఆ గురించి చాలా కష్టపడేవారు. ఏమాత్రం శబ్దం వినిపించేది కాదు. వారు నిశ్శబ్దంగా దుఆ చేసేవారు. అల్లాహ్ ఆదేశం కూడా అదే : "మీ ప్రభువును అణకువతో, రహస్యంగా పిలవండి." ఇంకా జకరియ్యా (అ) గురించి ఇలా ఆదేశించాడు : "అతను తన ప్రభువును మనసులో ప్రార్థించాడు." అందువల్లే వాక్యం చివర్లో "మితిమీరి ప్రవర్తించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు" అని ఆదేశించాడు. అంటే ప్రజలు దుఆలలో వినయవిధేయతలు, నమ్రత అవలంబించడం లేదు. పెద్ద పెద్ద కేకలు వేసి దుఆ చేస్తున్నారు. ఇలాంటి వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

56వ వాక్యంలో 4 విషయాల గురించి ఉపదేశించబడింది. (1) అల్లాహ్‌ను నిశ్శబ్దంగా వేడుకోవాలి. దుఆ చేయాలి. (బుఖారీ, ముస్లిమ్) (2) దుఆలో మితిమీరరాదు అంటే తన స్తోమతకు మించి దుఆ చేయరాదు. (3) సంస్కరణ తర్వాత ఉపద్రవాన్ని కల్లోలాన్ని సృష్టించరాదు. అంటే అవిధేయతకు పాల్పడరాదు. (4) అతని శిక్షకు భయపడుతూ, అతని కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తూ ఉండాలి. ఈవిధంగా చేసేవారే అల్లాహ్‌కు విధేయులు, అల్లాహ్ కారుణ్యం వారిపై ఉంటుంది. (తఫ్సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్)

మరో ఉపమానం ఇది కూడా కావచ్చు : ఉపదేశాలను గ్రహించేవాడిని మంచినేలతో పోల్చటం జరిగింది. ఉపదేశాలను గ్రహించని వాడు బంజరు నేల వంటివాడు. బంజరు నేలలో ఏమీ పండదు. సారవంతమైన నేలపై వర్షం పడితే ఫలితం ఉంటుంది. బంజరు నేలపై వర్షం పడినా, ఫలితం ఉండదు. ఒక హదీసులో ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : "అల్లాహ్ నాకు ప్రసాదించిన జ్ఞానం భారీ వర్షం లాంటిది. అది సారవంతమైన భూమిపై పడితే పంట బాగా పండుతుంది. బంజరు భూమిపై పడితే అక్కడ నీరు నిలిచి ఉంటుంది. లోపలికి పోదు. దాని నుండి కూడా ప్రజలు లాభం పొందారు. పొలాల్లోకి పంపారు. వ్యవసాయం చేసారు. ఇంకో భాగం రాళ్ల రప్పలతో నిండి ఉంది. అక్కడ నీరూ నిలువలేదు, ఏమీ పండలేదు. ఇలాంటి వ్యక్తి దైవధర్మాన్ని గ్రహించాడు. నాకు ఏ ధర్మం ఇచ్చి పంపడం జరిగిందో దాన్నుండి లాభం పొందాడు. తను జ్ఞానం సంపాదించాడు. ఇతరులకు కూడా విద్య నేర్పాడు,

ఇంకో వ్యక్తి విద్య అభ్యసించలేదు. నేను తెచ్చినదాన్ని స్వీకరించనూ లేదు.” (బుఖారీ) (అహ్సనుల్ బయాన్)

63వ వాక్యంలో నూహ్ (అ) మరియు ఆదమ్ (అ)కు మధ్య 1000 సంవత్సరాల తేడా ఉందని, నూహ్ (అ)కు కొంత కాలం ముందు వరకు ప్రజలు ఇస్లామ్‌పై నిలకడగా ఉండేవారని పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత మొట్టమొదట దేవుని ఏకత్వాన్ని తిరస్కరించే సమయం ఈవిధంగా వచ్చింది. ఆ జాతిలో మహా పురుషులు మరణించారు. వారి అభిమానులు వారి సమాధులపై కట్టడాలను నిర్మించి వారిని పూజించసాగారు. వారి చిత్ర పటాలు కూడా అక్కడ వ్రేలాడగట్టారు. వారి ఉద్దేశం ఆరాధన సమయాల్లో వారిని కూడా గుర్తుంచుకోవాలని, మరికొంతకాలం గడచిన తరువాత వారి విగ్రహాలను తయారుచేసి ప్రతిష్ఠించారు. మరి కొంతకాలం తరువాత వాటిని పూజించటం ప్రారంభించారు. ఇక వారిని పూజించడం, ఆరాధించడం మొదలయ్యింది. నూహ్ జాతి యొక్క ఈ మహా పురుషులు, వద్, సువా, యఊఖ్, యగూస్, నస్ర్ ఆరాధ్యులైపోయారు. ఈ పరిస్థితుల్లో అల్లాహ్ నూహ్ (అ)ని ప్రవక్తగా పంపించాడు. ఈయన 950 సంవత్సరాల వరకు సందేశ ప్రచారం చేశారు. కొద్దిమంది తప్ప ఇంకెవరూ విశ్వసించలేదు. చివరికి విశ్వాసులను తప్ప మిగతా వారినందరినీ ముంచివేయడం జరిగింది. వారిలో నుండే ఒక వ్యక్తి ప్రవక్తగా వచ్చినందుకు నూహ్ జాతివారు చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. అంటే దైవదౌత్యానికి మానవులు యోగ్యులు కారని వారి అభిప్రాయం.

70వ వాక్యంలో : తాత ముత్తాతలను అనుసరించుట ప్రతి యుగంలో మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసింది. ఆద్ జాతి కూడా ఇదేవిధంగా వాదించింది. విగ్రహారాధనను వదలి రుజుమార్గాన్ని అవలంబించడానికి ఒప్పుకోలేదు. దురదృష్టవశాత్తు ముస్లిములలో కూడా తాతముత్తాతల అనుసరణ అనే వ్యాధి సామాన్యమైపోయింది. ఈ వర్గానికి చెందినవారికి ధార్మిక వ్యవహారాల్లో కొంతవరకు పట్టు ఉంది. కాని వీరు తమ్ము తాము ఒక ప్రత్యేక వర్గంగా, ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తి అభిప్రాయాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీళ్ళు అనుసరణను తమపై విధించుకున్నారు.

ఇస్లాం మతంలో ఇలాంటి ఏ ఆదేశమూ లేదు. ఈ అనుసరణే అనుచరులను ఎన్నో దైవ ప్రవక్త సాంప్రదాయాలకు దూరంచేసింది. ఎందుకంటే ఆ సాంప్రదాయాలు ఆ ప్రత్యేక వ్యక్తి అభిప్రాయాల్లో లేవు. వాటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు. గనుక ఇంకోవర్గం ధర్మానికి, దైవాదేశాలకు దూరంగా ఉంది. మూఢాచారాలే వారి మతం. ఈ వర్గం వివాహ సమయాల్లోనూ, మరణ సమయాల్లోనూ, ప్రతి సందర్భంలోనూ అజ్ఞాన మూఢాచారాలను తమపై విధించుకుంటారు. స్వయం కల్పితాలు మూఢాచారాలకు ధార్మిక విధులు, ప్రవక్త సాంప్రదాయాల కన్నా అధికంగా ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీళ్ళు ధార్మిక విధులకు దూరంగా ఉంటారు. బిద్అత్‌లకు, మూఢాచారాలకు కట్టుబడి ఉంటూ వాటికి ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వీరి వాదన కూడా వారి లాంటిదే. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్)

71వ వాక్యంలో “రిజ్స్” అంటే వ్యర్థ పదార్థం అని అర్థం. అయితే ఇక్కడ ఇది కోపం, ఆగ్రహం, శిక్ష మొదలైన అర్థాల్లో ఉపయోగించటం జరిగింది.

నూహ్ జాతిలో అయిదు విగ్రహాలుండేవి. వాటి గురించి అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌లో పేర్కొన్నాడు. ఇదేవిధంగా అరబ్ అవిశ్వాసుల విగ్రహాల పేర్లు లాత్, ఉజ్జా, మనాత్, హుబుల్ మొదలైనవి. లేదా ఈనాడు మూఢనమ్మకాలు గలవారు పెట్టిన పేర్లు గంజ్‌బఖ్ష్, ఖాజా గరీబ్ నవాజ్, బాబా ఫరీద్ షకర్ గంజ్, ముష్కిల్ కుషా మొదలైనవి. వీటి గురించి వీరి వద్ద ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ قَدْ جَآءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا
تَاْكُلْ فِيْۤ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ
فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿73﴾
وَاذْكُرُوْۤا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ عَادٍ
وَّبَوَّاَكُمْ فِي الْاَرْضِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْ سُهُوْلِهَا
قُصُوْرًا وَّتَنْحِتُوْنَ الْجِبَالَ بُيُوْتًا ۚ فَاذْكُرُوْۤا
اٰلَآءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿74﴾
قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لِلَّذِيْنَ
اسْتُضْعِفُوْا لِمَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ اَتَعْلَمُوْنَ اَنَّ
صٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قَالُوْۤا اِنَّا بِمَاۤ اُرْسِلَ بِهٖ
مُؤْمِنُوْنَ ﴿75﴾
قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْۤا اِنَّا بِالَّذِيْۤ اٰمَنْتُمْ بِهٖ
كٰفِرُوْنَ ﴿76﴾
فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوْا
يٰصٰلِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿77﴾
فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ
جٰثِمِيْنَ ﴿78﴾

(73) సమూదు జాతివద్దకు మేము వారి సోదరుడు సాలిహ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీవద్దకు మీ ప్రభువు యొక్క స్పష్టమైన ప్రమాణం వచ్చింది. అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఆడ ఒంటె, మీ కోసం ఒక సూచన వంటిది. అల్లాహ్ భూమిపై అది స్వేచ్ఛగా మేయటానికి దాని జోలికి పోకండి. దురుద్దేశ్యంతో దాన్ని ముట్టుకుంటే, మిమ్మల్ని వ్యధాభరితమైన శిక్ష పట్టుకుంటుంది. (74) ఆ సమయాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి, అల్లాహ్ ఆద్ జాతి తరువాత మిమ్మల్ని వారసులుగా చేశాడు. మిమ్మల్ని భూమిపై నివసింపజేసాడు, మీరు దాని విశాలమైన మైదానాలలో ఉన్నతమైన భవనాలను నిర్మిస్తున్నారు. కొండలను గృహాలుగా చెక్కుతున్నారు. కనుక ఆయన సృష్టి మహిమలను జ్ఞాపకముంచుకోండి. భూమిపై సంక్షోభాన్ని సృష్టించకండి. (75) హూద్ జాతికి చెందిన అవిశ్వాస నాయకులు బలహీనులైన విశ్వాసులతో ఇలా అన్నారు : "సాలిహ్ తన ప్రభువు పంపిన ప్రవక్త అని మీకు నిజంగానే తెలుసా?" వారు ఇలా సమాధానం ఇచ్చారు : "నిస్సందేహంగా అతని ద్వారా పంపబడిన సందేశాన్ని మేము విశ్వసిస్తున్నాము." (76) ఆ జాతి నాయకులు ఇలా అన్నారు : "మీరు విశ్వసించిన దాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాము."

(77) ఆ తరువాత ఆ ఆడ ఒంటెను వారు చంపివేశారు. అహంకారంతో తమ ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించారు. ఇలా అన్నారు : "ఓ సాలిహ్! నీవు నిజంగానే ప్రవక్తవయితే మమ్మల్ని హెచ్చరిస్తూ వచ్చిన ఆ శిక్షను తీసుకురా." (78) వెంటనే కుదిపివేసే ఒక భయంకరమైన ఆపద వారిని చుట్టుముట్టింది. వారు తమ ఇళ్ళల్లో బోర్లాపడి, పడినట్లే ఉండిపోయారు.

(79) సాలిహ్ ఈ విధంగా అంటూ అక్కడి నుండి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను నా ప్రభువు సందేశాన్ని మీకు అందజేశాను. నేను మీ క్షేమాన్నే అభిలషించాను. కాని మీకు శ్రేయోభిలాషులంటేనే గిట్టదు."

(80) లూత్‌ను గుర్తుంచుకో. అతను తన జాతితో ఇలా అన్నాడు : ‘‘మరింత అశ్లీలంగా ప్రవర్తిస్తున్నారే!? మీకు పూర్వం ప్రపంచంలో ఎవ్వరూ చెయ్యని సిగ్గుమాలిన చేష్టల్ని చేస్తున్నారు?

(81) మీరు స్త్రీలను వదలి పురుషులతో మీ కామవాంఛ తీర్చుకుంటున్నారా? వాస్తవంగా మీరు పూర్తిగా మితిమీరి ప్రవర్తిస్తున్నారు."

(82) అతని జాతి వారికి ఈ సమాధానం తప్ప మరేమీ తోచలేదు. ఇలా అన్నారు : "గెంటెయ్యండి మీ పట్టణాల నుండి వీళ్ళను, మహా పవిత్రులట."

(83) చివరకు మేము లూత్‌నూ అతని కుటుంబాన్నీ రక్షించాము – అయితే వెనుక ఉండిపోయే వారిలో ఉన్న అతని భార్యను తప్ప.

(84) ఇంకా వారిపై ఒక వర్షాన్ని కురిపించాము. చూడండి, అపరాధుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో.

(85) మేము మద్‌యన్ జాతి వారివద్దకు వారి సోదరుడు షుఐబ్‌ను పంపాము. అతను ఇలా అన్నాడు : "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప మీకు మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. మీ వద్దకు మీ ప్రభువు యొక్క స్పష్టమైన సూచన వచ్చింది. కనుక తూకాన్ని, కొలతను పూర్తిగా పాటించండి. ప్రజలకు వారి వస్తువుల విషయంలో నష్టం కలిగించకండి. భూమిలో సంస్కరణజరిగిన తరువాత, అందులో సంక్షోభాన్ని సృష్టించకండి. మీరు విశ్వాసులైతే దీనిలోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది.

فَتَوَلّٰى عَنۡهُمۡ وَقَالَ يٰقَوۡمِ لَقَدۡ اَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَالَةَ
رَبِّىۡ وَنَصَحۡتُ لَـكُمۡ وَلٰـكِنۡ لَّا تُحِبُّوۡنَ
النّٰصِحِيۡنَ ﴿79﴾

وَلُوۡطًا اِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهٖۤ اَتَاۡتُوۡنَ الۡفَاحِشَةَ مَا
سَبَقَكُمۡ بِهَا مِنۡ اَحَدٍ مِّنَ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿80﴾

اِنَّكُمۡ لَتَاۡتُوۡنَ الرِّجَالَ شَهۡوَةً مِّنۡ دُوۡنِ
النِّسَآءِ‌ ؕ بَلۡ اَنۡتُمۡ قَوۡمٌ مُّسۡرِفُوۡنَ ﴿81﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنۡ قَالُوۡۤا اَخۡرِجُوۡهُمۡ
مِّنۡ قَرۡيَتِكُمۡ‌ ۚ اِنَّهُمۡ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوۡنَ ﴿82﴾

فَاَنۡجَيۡنٰهُ وَاَهۡلَهٗۤ اِلَّا امۡرَاَتَهٗ ۖ كَانَتۡ مِنَ
الۡغٰبِرِيۡنَ ﴿83﴾

وَاَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ مَّطَرًا‌ ؕ فَانْظُرۡ كَيۡفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ۚ ﴿84﴾ ع 8 7 17

وَاِلٰى مَدۡيَنَ اَخَاهُمۡ شُعَيۡبًا‌ ؕ قَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَـكُمۡ مِّنۡ اِلٰهٍ غَيۡرُهٗ‌ ؕ قَدۡ جَآءَتۡكُمۡ بَيِّنَةٌ
مِّنۡ رَّبِّكُمۡ‌ فَاَوۡفُوا الۡكَيۡلَ وَالۡمِيۡزَانَ وَلَا
تَبۡخَسُوا النَّاسَ اَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُوۡا فِى
الۡاَرۡضِ بَعۡدَ اِصۡلَاحِهَا‌ ؕ ذٰ لِكُمۡ خَيۡرٌ لَّـكُمۡ اِنۡ
كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ‌ ۚ ﴿85﴾

وَلَا تَقۡعُدُوۡا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوۡعِدُوۡنَ وَتَصُدُّوۡنَ عَنۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ مَنۡ اٰمَنَ بِهٖ وَتَبۡغُوۡنَهَا عِوَجًا ۚ وَاذۡكُرُوۡۤا اِذۡ كُنۡتُمۡ قَلِيۡلًا فَكَثَّرَكُمۡ ۖ وَانۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿86﴾	(86) ప్రజలను భయపెట్టటానికీ, విశ్వసించేవారిని అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించటానికీ, రుజుమార్గాన్ని వక్రీకరించటానికి, మార్గాలలో బందిపోటు దొంగల్లా పొంచి కూర్చోకండి. గుర్తుకు తెచ్చుకోండి ఆ కాలాన్ని, అప్పుడు మీరు అల్పసంఖ్యలో ఉండేవారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని అధికం చేశాడు. కళ్ళు తెరచి చూడండి. కల్లోలం సృష్టించిన వారి పర్యవసానం ఏమయిందో.
وَاِنۡ كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنۡكُمۡ اٰمَنُوۡا بِالَّذِىۡۤ اُرۡسِلۡتُ بِهٖ وَطَآئِفَةٌ لَّمۡ يُؤۡمِنُوۡا فَاصۡبِرُوۡا حَتّٰى يَحۡكُمَ اللّٰهُ بَيۡنَنَا ۚ وَهُوَ خَيۡرُ الۡحٰكِمِيۡنَ ﴿87﴾	(87) ఏ మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చి నన్ను పంపటం జరిగిందో దానిని మీలోని ఒక వర్గం విశ్వసించి, మరొక వర్గం విశ్వసించ లేదు. సరే, అల్లాహ్ మన మధ్య తీర్పు చేసేవరకు సహనంతో నిరీక్షించండి. ఆయనే అందరికంటే ఉత్తమంగా తీర్పు చేసేవాడు.

73 – 87 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఆదమ్ (అ) వృత్తాంతం, దాని తరువాత దేవుని ఏకత్వం, ఆరాధ్యుడు ప్రభువు గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. దీని తరువాత తీర్పుదినం ఉందని, మరణం తరువాత జీవితం ఉందని, లెక్క తీసుకోవడం జరుగుతుందని, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారని, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని సాక్ష్యాధారాలతో నిరూపించడం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో నూహ్, హూద్, షుఐబ్ (అ) మొదలైన ప్రవక్తల గురించి ప్రస్తావిస్తూ వీళ్ళు కూడా వారి జాతులకు దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం కొరకు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలని సందేశం ఇచ్చారు. కాని ఆ జాతుల్లో అధికులు వారి ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. ఈ విధంగా వారు దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

73 నుండి 87 వాక్యాల వరకు సాలిహ్ ప్రవక్త మరియు అతని సమూద్‌జాతి వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. అరబ్బుల్లోని ఒక వర్గాన్ని సమూద్ జాతి అని అంటారు. వీరు సమూద్ బిన్ ఆమిర్ యొక్క సంతానం. వీరు ఇబ్రాహీమ్ (అ)కు ముందు, ఆద్ జాతి తరువాత కాలానికి చెందినవారు. వీరు హిజాజ్ మరియు సిరియా మధ్య భాగం "ఖురా" ప్రాంతానికి చెందినవారు. వీరు చాలా బలిష్టులుగా ఉండేవారు. వీరు తమ కండబలంతో కొండలను తొలిచి ఇళ్ళు నిర్మించేవారు. ప్రవక్త (స) 9వ హిజ్రీలో తబూక్ వెళ్తూ వీరి పట్టణాల గుండా ప్రయాణం చేసారు. వీటిని మదాయన్ సాలిహ్ అని అంటారు. ముస్నద్ అహ్మద్‌లో అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ (రజి) ఇలా వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) తబూక్ వెళ్తూ సమూద్ జాతి ఇళ్ళ వద్ద ఆగారు. ప్రజలు అక్కడ బావుల్లోని నీళ్ళు త్రాగారు. పిండి కలిపి వంటకాలు తయారు చేయసాగారు. కాని ప్రవక్త(స) వారిని వంటకాల గిన్నెలను తిరగవేయమని, పిండిని ఒంటెలకు పెట్టమని ఆదేశించారు. అక్కడ నుండి నడుస్తూ అల్లాహ్ ఒంటె నీరు త్రాగిన బావి వద్దకు వచ్చారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ప్రజలను సమూద్ జాతి గృహాల్లోకి ప్రవేశించవద్దని వారించారు. ఆపై "అల్లాహ్ శిక్ష ఎక్కడ మిమ్మల్ని ఆవరిస్తుందో అని భయపడుతున్నాను" అని అన్నారు (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం.117/2). సాలిహ్ (అ) ఈ జాతిలోని ఒక సాంప్రదాయ కుటుంబంలో జన్మించారు. అల్లాహ్ ఆయన్ని తన జాతి మార్గదర్శకత్వానికి

ప్రవక్తగా నియమించాడు. ఆయన తన జాతిని ఇతర ప్రవక్తల వలె ఏకత్వాన్ని గురించి ఉపదేశించారు. కాని చాలా తక్కువమంది, బలహీనమైనవారు ఆయన్ని విశ్వసించారు. సాలిహ్ (అ) వారిని హెచ్చరించి, దైవభీతిని గురించి ఉపదేశించిన తరువాత వారు ఒక సూచన గురించి డిమాండు చేసారు – "కొండ లోపలి నుండి ఒంటె బయటికి రావాలి." అలాగే జరిగింది. కాని మళ్ళీ వారు విశ్వసించలేదు. అధికులు అహంకారంగా, గర్వంగా ప్రవర్తించారు. ఆ ఒంటెను నరికి వేసారు. అప్పుడు సాలిహ్ (అ) ఇలా అన్నారు : "ఇప్పుడు మీరందరూ దైవ శిక్ష కోసం ఎదురు చూడండి. అల్లాహ్ వారికి బుధవారం, గురువారం, శుక్రవారం మూడు రోజులు గడువు ఇచ్చాడు. దీన్ని గురించి సూరె హూద్ 65వ వాక్యంలో పేర్కొనడం జరిగింది. సాలిహ్ (అ) వారితో, మీరు మూడు రోజుల వరకు మీ ఇళ్ళలో లాభం పొందండి. శనివారం నాడు ఉదయం ఒక దైవదూత వారి మధ్య భయంకరమైన కేకవేసాడు. వారిగుండెలు పలిగిపోయాయి. అందరూ చనిపోయారు. ఆ తరువాత సాలిహ్ (అ) శవాల మధ్య నిలబడి ఇలా అన్నారు, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నేను మీకు దైవ సందేశాన్ని అందజేసాను. మీకు లాభం చేకూర్చడంలో ఎటువంటి లోటూ చేయలేదు. కాని మీరు మీ శ్రేయోభిలాషులంటే అయిష్టంగా ప్రవర్తించారు." ఆ తరువాత అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయారు. ప్రవక్త (స) బద్ర్ యుద్ధం తరువాత బావిలో ఉన్న ఖురైష్ శవాల నుద్దేశించి ఇదేవిధంగా అనడం జరిగింది.

80వ వాక్యంలో లూత్ జాతి యొక్క గర్వం, నీచత్వం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈనాడు తూర్పు జోర్డాన్‌గా పిలువబడే ప్రాంతంలో ఈ జాతి నివసించేది. ఈ ప్రాంతం ఇరాక్ మరియు ఫలస్తీన్‌కు మధ్యలోఉంది. బైబిల్‌లో ఈ జాతి ముఖ్య పట్టణం 'సదూమ్'గా పేర్కొనబడింది. ఇదేకాకుండా ఇంకా నాలుగు పట్టణాలు ఉండేవి. ఈ పట్టణాల మధ్య మైళ్ళ తరబడి తోటలుండేవి. లూత్ (అ)కు ఇబ్రాహీమ్ (అ) చిన్నాన్న అవుతారు. చిన్నాన్నతో పాటు ఇరాఖ్ నుండి బయలుదేరి, కొంతకాలం వరకు సిరియా, పలస్తీన్, ఈజిప్టు ప్రాంతాలలో దైవ సందేశ ప్రచారం చేసారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త పదవి లభించిన తరువాత మార్గం తప్పిన జాతి సంస్కరణలో నిమగ్నమయిపోయారు. ఖుర్ఆన్‌లో చాలా చోట్ల ఈ జాతి నైతిక దురాగతాలను పేర్కొనడం జరిగింది. కాని ఇక్కడ అన్నిటికంటే ఘోరమైన నేరాన్ని మాత్రమే పేర్కొనడం జరిగింది. దీని వల్ల అల్లాహ్ శిక్ష వారిపై అవతరించింది. వీరు స్వలింగ సంపర్కం చేసేవారు. ఇది పెద్ద నేరం, మహా పాపం, ఇది ప్రకృతికి విరుద్ధమైనది. అల్లాహ్ సృష్టిలోని జీవులన్నిటిలో ఆడ, మగ, లింగభేదాలు ఉంచాడు. ఆడ మగ కలిసి తమ సంతానాన్ని వృద్ధి పరుస్తారు. దీన్నే కుటుంబం అంటారు. కాని వీరు సిగ్గుమాలిన పనులకు, హీనచరిత్రకు, దుర్గుణాలకు అనైతికతకు గురయ్యారు. వీరు నీచ దశకు చేరుకున్నారు. వారిని సంస్కరించడం కూడా కష్టంగా కనబడింది. పరిశుద్ధత అనేది వారిలో నామమాత్రంగా కూడా లేకుండా పోయింది.

ఈ స్థితికి చేరిన తరువాత వారిని నాశనం చేయడమే తగిన పరిష్కారంగా నిర్ణయించబడింది. సామాజిక జీవితంలో సౌశీల్యం, పరిశుద్ధత, నైతిక విలువలు లేని సమాజానికి భూమిపై బ్రతికుండే హక్కు ఏమాత్రం లేదు. క్రుళ్ళిపోయిన పండ్లబుట్టలోని కొన్ని మంచి పండ్లు ఉన్నంత వరకు ఆ బుట్టను ఉంచడం జరుగుతుంది. అవీ క్రుళ్ళిపోతే ఆ బుట్టను పారవేయడం జరుగుతుంది. కేవలం లూత్ బంధువుల్లోని కొందరు మాత్రమే అతన్ని విశ్వసించారు. ఆ జాతిలోని మిగతా వారందరూ ఈ దురాగతానికి పాల్పడ్డారు. అతని జాతి వారన్నారు, "వీరు మమ్మల్ని అపరిశుభ్రమైన వారు అని అంటున్నారు. మరి చెడ్డవాళ్ళతో మంచి వారికేం పని? వీళ్ళు ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపోవాలి. అసలు వీరు ప్రగల్భాలు, అహంకారం కారణంగా పలుకుతున్నారు. వీరు తమ్ము తాము అధికులుగా భావించినందువల్ల ఇలా అనే ధైర్యం వీరికి వచ్చింది."

ప్రతి చోట బలవంతులు ఇలాగే హేళన చేస్తూ ఉంటారు. మాకు నచ్చనివారు ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోవాలి

అంటారు. ఫలితం చివరి వాక్యాల్లో వచ్చింది. మేము లూత్‌ని, అతని అనుచరులను రక్షించాము. అతని భార్య వెనుక ఉండిపోయేవారితో ఉండిపోయింది. ఇంకోచోట క్లుప్తంగా ఉంది – లూత్ (అ) భార్య అతని జాతికే చెందినది. కాని ఆమె అవిశ్వాసులనే సమర్థించేది. చివరి వరకు వారి వంతే పాడింది. అందువల్లే శిక్ష అవతరించకముందు లూత్‌ను అతని అనుచరులను వలసపొమ్మని ఆదేశిస్తూ అతని భార్యను వెంట తీసుకువెళ్ళొద్దని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఆ జాతిపై వర్షం కురిసింది. ఇక్కడ వర్షం అంటే నీళ్ళ వర్షం కాదు. రాళ్ళ వర్షం అని అర్థం. దీని గురించి ఖుర్ఆన్‌లో వేరేచోట వివరించడం జరిగింది. ఇదేవిధంగా వాళ్ళ పట్టణాలు తిరగవేయబడ్డాయని, నాశనం చేయబడ్డాయని తెలియజేయటం జరిగింది.

87వ వాక్యంలో షుఐబ్ మరియు అతని జాతి వారిని గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. మద్‌యన్ అనేది ఒక తెగ పేరు. అంటే మద్‌యన్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ ఖలీల్. షుఐబ్ (అ) ఈ జాతికి చెందినవారే. ఇతని తండ్రి పేరు మేకీల్. వీరి పట్టణం హిజాజ్ మార్గంలో "మఆన్"కు సమీపంగా ఉండేది. ఇబ్నె కసీర్ (రహ్మ) వీరినే ఖుర్ఆన్‌లో "అయ్‌కా" వారు అని అనడం జరిగిందని వ్యాఖ్యానించారు. కాని ఇక్రమా మరియు సుదీ షుఐబ్‌ని రెండు జాతుల వైపు పంపడం జరిగిందని వ్యాఖ్యానించారు. మద్‌యన్ వారిని నిప్పురవ్వలు గల ఒక మేఘం ద్వారా నాశనం చేయడం జరిగింది. ఈ జాతి అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించడంతో పాటు ఇతర సామాజిక రుగ్మతల్లో చిక్కుకుంది. వీరు తూనికల్లో, కొలతల్లో మోసం చేసేవారు. మార్గాల్లో ప్రజలను భయపెట్టి వారి ధనాన్ని దోచుకునేవారు. వారి నుండి బలవంతంగా పన్ను వసూలుచేసేవారు. షుఐబ్ (అ) బోధనలను వినగోరే వారిని అడ్డగించి అనేక విధాలుగా హింసించేవారు. షుఐబ్ (అ) వారిని దేవుని ఏకత్వం గురించి బోధించారు. షిర్క్ నుండి వారించారు. వారిలో అనేక సామాజిక నైతిక బలహీనతలు, దురలవాట్లు ఉండేవి. వారి తప్పులు వారికి తెలియపర్చి వాటిని పరిత్యజించాలని ప్రోత్సహించటం జరిగింది. వారికి అల్లాహ్ అనుగ్రహాల్ని గుర్తుచేయటం జరిగింది. వారి సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉండేది. అల్లాహ్ వారి సంతతిని వృద్ధిచేసి అధికంగా చేయడాన్ని గుర్తు చేయడం జరిగింది.